

Inatsisartut Ombudsmandiata
2018-imi ukiumoortumik
nalunaarutaa

Inatsisartut Ombudsmandiata 2018-imi ukiumoortumik nalunaarutaa

Inatsisartut Ombudsmandiat

Noorlernut 53

Postboks 1606

3900 Nuuk

Tlf. +299 32 78 10

Fax +299 32 16 87

post@ombudsmandi.gl

www.ombudsmandi.gl

Ukiumoortumik nalunaarut Ombudsmandip nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi
aaneqarsinnaavoq

300-nngorlugit naqiterneqarput

Ilusilersuisoq: iCICERO, grafisk produktion Nuuk

Naqiterivik: Johnsen Graphic Solutions A/S

Assit: Henrik Bach (saqqa) aamma Franz Amdi Hansen (sinneri)

ISSN: 2245-1382

INATSIARTUNUT

2018-imi ukiumoortumik nalunaarutiga Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2018-imeersumi § 10, imm. 1 innersuussutigalugu matumuuna saqqummiuppara.

Nuuk, april 2019

Vera Leth
Vera Leth

INATSISARTUT OMBUDSMANDIAT
OMBUDSMANDEN FOR INATSISARTUT

IMAI

1	UKIOQ QAANGIUTTOQ	7
2	ALLAASERISAT	11
	2.1 2018-imi paasisitsiniaanerit	11
	2.2 Ombudsmandeqarfimmi periaatsitigut ajornartorsiutit	12
	2.3 Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq	14
	2.4 Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq	17
	2.5 Pisut Ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinnittangiffii.....	20
3	SULIAT TAMANUT SAQQUMMIUNNEQARTUT	25
	3.1 Erngup nukinga pillugu suliame isornartorsiuisoqanngilaq (2018-1).....	25
	3.2 Kommuni suliame kommunimi sulisup mianersoqquneqarneranut tunngasumi annertuunik kukkussuteqarsimavoq (2018-2)	26
	3.3 Piffissaq suliamek meeqqap innarluutillip ikiorserneqarneranut tunngasumik suliarinninnermi atorpeqartoq akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuarlu (2018-3)	27
	3.4 Piffissaq suliap meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermut akuersinnermik tunuartitsinnermut tunngasup suliarineqarneranut atorpeqartoq isorisarialik (2018-4)	29
4	SULIAT ALLAT	33
	4.1 Inuusuttunik eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu tigummigallaanerit taarsiullugu allamat inissiisarneq	33
	4.2 Suliaq ingerlatsiviup suliareqqippagu	34
	4.3 Suliame pissusiviusut suliame illua'tungeriinnit isumaqatigiinngissutigineqaraangata	35
	4.4 Tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqaartitaalluni atorfeqaartitaaneq soraarnerussutisiaqaataasinnaanngilaq	36
5	OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUNNGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINNERIT	39
6	MISISSUINERIT	43
7	TIKERAARNERIT ANGALANERILLU	49
8	SULISUT	53
9	KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT	55

UKIOQ QAANGIUTTOQ

All. ombudsmand Vera Leth

Ombudsmandeqarfiup saqqumilaarnerunissaa suliatsinnillu oqaluttuarinnillaqqinnerulernissaq 2018-imi anguniarsimavarput.

Video paasiuminartuq suliaritipparput, tassanilu innuttaasut uannut qaqugukkut qanorlu iliorlutik naammagittaalliornissamat periarfissaqarnerminnik kalaallisut qalunaatullu ilitsersorneqarput. Video taanna 2018-imi decemberimi Ombudsmandeqarfiup nittartagaanut ilineqarpoq, tamatumunngalu peqatigitillugu tv-kkut nutaarsiassatut saqqummiunneqarluni. Tamanna Ombudsmandeqarfimmut saaffiginnittartut ingerlaannaq malunnartumik amerleriangaatsiarnerannik nassataqarpoq.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut tamakkua saniatigut Tasiilamat Qaanaamullu 2018-imi aprilimi majimilu paasisitsiniaallutik angalapput. Angalanerit taakku imm. 2.1-imi suku-miinerusumik eqqartorneqarput.

Naammagittaalliuutitut suliat oqartussaasumik isornartorsiuinani innuttaasunilli soqutigineqarsinnaasutut naliliiffigalugit inaarlugit suliarisakka 2018-imi annertunerusumik tamanut saqqummiuttalerpakka. Taakku pingaartumik tassaapput suliat tusa-gassiorfitsigut siusinnerusukkut eqqartorneqarsimasut uangaluunniit tunngaviusutut aamma isigisakka. Suliat nittartakkakut ukiup ingerlanerani tamanut saqqummiunneqartut imm. 3-mi eqqartorneqarput.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni utoqqaallu illuini misissuivut pillugit nalunaarusiat siusinnerusukkut taamaallaat ukiumoortumik nalunaarummi tamanut saqqummiunneqartarsimagaluarput. 2017-imi misissuinerit pillugit nalunaarusiat Ombudsmandeqarfiup nittartagaatigut 2018-imi januarimi tamanut saqqummiuppakka, nalunaarusiallu nutaat taamanimiilli inaarlugit suliarineqarnerinut peqatigitillugit ingerlaavartumik saqqummiuttalerlugit. Ombudsmandeqarfiup misissuineri imm. 6-imi sukumiinerusumik eqqartorneqarput.

Ukiumoortumillu nalunaarut - atuartartup eqqummaarissup malugereersimaguna-gaatut - aamma allatorluinnaq isikkoqalerlunilu iluseqalerpoq. Pingaartumik kisitsisit atorlugit takussutissiat imm. 9-miittut siusinnerusumut sanilliullutik malunnaatilimik allangorput.

Kisitsisit atorlugit takussutissiatigut naatsorsuinernik allangortitsineq uanga suli-sumalu atugassiisutininik sunut ataatsimut isigalugu atuinitsinnik eqqornerusumik takutitsuussaaq. Kisitsisitigut takussutisseeriaatsip nutaap taassuma naammagittaalliutitut suliani Ombudsmandeqarfiup tigusaani assigiinngitsuni sulererpiartarnersugut takutippaa.

Kisitsit atorlugit siusinnerusukkut takussutissiani suliat Ombudsmandeqarfiup oqaa-

seqaateqarfigisai, tassalu suliat oqartussaasumik isornartorsiullunga oqaaseqaateqarfigisimasakka, qitiutinneqartarsimapput. Naak suliat taakku Ombudsmandeqarfiup suliaasa pingaaruteqartut ilagigaluaaraat naammagittaalliuutitut suliat Ombudsmandeqarfiup suliarisartagaasa amerlanerpaartaat oqartussaasoq isornartorsiorlugu oqaaseqaammik inernilerneqarneq ajorput, suliarineqarnissaalli assigiinngitsunik pisuteqarlunga itigartitsissutigisarlugit.

Kisitsisit atorlugit takussutissianik allangortitsinermi pingaarnertut isiginiarneqartoq tassaavoq uanga sulisumalu innuttaasut ingerlariaqqinnissaanni, suliat oqartussaasumik annertunerusutigut isornartorsiuinermik inernilerneqanngikkaluartut, qanoq iliorluta ikiuisarnitta takutinneqarnissaa.

Kisitsisit atorlugit takussutisseeriaaseq nutaaq taanna immikkoortunik pingaarnernik sisamanik aallaaveqarpoq:

- 1) Suliat misissuiffigineqartut, tassa imaappoq suliat suliami allagaatinik oqartussaasulluunniit oqaaseqaataanik pissarsiniarfiusut - suliat isornartorsiuiffiusut aamma suliat isornartorsiuiffiunngitsut.
- 2) Suliat innuttaasup ingerlariaqqinnerani ikiuiffiusut, soorlu oqartussaasumut eqqortumut ingerlatitseqqilluni nassiussinikkut.
- 3) Suliat misissuineramik sukumiinerusumik aallartitsiviunngitsut, innuttaasullu ingerlariaqqinnermini arlaannik pissuteqartumik ikiorneqarsinnaanngiffii. Taakku tassaasinnaapput suliat uppernarsaatinik naliliineq pillugu apeqqutitallit, imaluunniit oqartussaasumik naammagittaalliuutigineqartumik isornartorsiuinnaanerma ilimanannginneranik aallaqqaasiutitut naliliiffigisakka.
- 4) Suliat suliarineqarnissaat piumasaqaatinik eqqortitsisoqannginnera pissutigalugu itigartitsissutigineqartut (Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 12, imm. 3 aamma § 13), taakku tassaasinnaapput suliat kingusinaartumik tunniunneqartut imaluunniit suliat aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit isummerfigissallugit suli periarfissaqarfigineqarsimannngitsut.

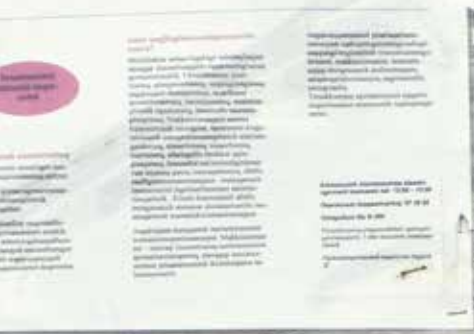
Naammagittaalliuutitut suliat tamarmik immikkoortut pingaarnertut sisamat ilaannut ataatsimut inissinneqartarput. Oqartussaasoq sorleq naammagittaalliuutigineqartoq sunalu naammagittaalliuutigineqartoq tamatuma kingornatigut nalunaarneqartarpoq.

Naatsorsueriaaseq nutaaq taanna naammagittaalliornermi pineqartunik assigiinngitsunik tallimanik imaqarpoq:

- Aalajangiinerit
- Pissusilersorneq, ingerlatsineramik suliaqarnivik
- Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorineqartoq
- Suliamik suliarinninneq
- Allat

Naammagittaalliuutit qassit pingaarnertut immikkoortuniinnersut, oqartussaasut sorliit naammagittaalliuutigineqarnersut suullu naammagittaalliuutigineqarnersut ukiuni aggersuni ukiumoortumik nalunaarutini takuneqarsinnaasassaaq. Paasissutissat taakku siusinnerusukkut taamaallaat suliani oqaaseqaateqarfiusuni nalunaarsorneqartarsimapput.

2018 aamma ukiuvoq Qaasuitsup Kommuniata avinneqarfia, kommunillu nutaat marluk pinngorfiat: Avannaata Kommuniata aamma Kommuni Qeqertallip. Tamanna inatsisilerinermi pisortara peqatigalugu kommunini taakkunani marlunni borgmesterinut pisortatullu atorfilittaannut majip qaammataani tikeraarnitsinnut pissutaavoq, Ombudsmandeqarfik ajornartorsiutillu uanga sulisumalu Kalaallit Nunaanni kommuninik suleqateqarnitsinni misigisartakkavut ilisimatitsissutiginiarlugit. Tikeraarnerit taakku misigisaapput nuannersut, taakkunanilu Ombudsmandeqarfiup kommunillu ingerlatsiviisa siunissami suleqatigiinneranni ilusiliusseq kommunini taakkunani marlunni borgmesterinut isumaqatigiissutigaa. Ilusiliusseq taanna Kalaallit Nunaanni kommuninik allanik suleqateqarninni kingusinnerusukkut aamma atulersinneqarpoq.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut upernaq Qaanaamiipput. Siorapalumiillutik Qeqertaniillutillu. Angalanerit sumiiffinni allaganersiisigut ilaatigut nalunaarutigineqartarput.

2.1 2018-imi paasisitsiniaanerit

All. fuldmægtig Henrik Bach

Ombudsmandeqarfimmi sulisut 2018-imi paasisitsiniaallutik angalapput – Tunumi Avannersuarmilu.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut paasisitsiniaanermut ilaatillugu 6. april 2018-imit 17. april 2018-imut Tasiilamiipput, Kuummiiniillutik Kulusummiillutillu, Ombudsmandeqarfimmilu sulisut taakkunani ornillugit oqaloqatigineqarsinnaallutik. Tiilerilaamut Sermiligaamullu paasisitsiniaalluni angalanissatut pilersaarutigineqartut silap ajornera pisutigalugu taamaatinneqarput.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut 27. april 2018-imit 1. maj 2018-imut tamatuma pissuseqataanik Qaanaamiipput, Siorapalumiillutik Qeqertaniillutillu.

Angalanerni taakkunani siunertaavoq Ombudsmandimik Ombudsmandillu sulineranik ilisimasaqarnermik siammarterineq. Ombudsmandeqarfimmi sulisut taamatut paasisitsiniaallutik 2015-imi, 2016-imi aamma 2017-imi angalapput.

Sumiiffinni tikinneqartuni tamani Ombudsmandip sulinera pillugu quppersagaaraq agguanneqartarpoq, taamatuttaarlu Ombudsmandeqarfimmi sulisut naammagittaalliutunik arlalinnik tigooraallutik innuttaasullu takkuttut suliani imminnut tunngasuni qanoq ingerlariaqqinnissaannik ilitsersorlugit.

Ombudsmandeqarfimmi sulisut sumi qaqugulu naapinneqarsinnaanerat angalanerit sioqqullugit internetsikkut radiokkullu nalunaarutigineqartarput.

Innuttaasut katillugit 19-it Ombudsmandeqarfimmi sulisunik suliat aalajangersimasut pillugit oqaloqatiginnipput, innuttaasullu sisamat naammagittaalliutiminnik tunniusillutik.

2.2 Ombudsmandeqarfimmi periaatsitigut ajornartorsiutit

All. fuldmægtig Maliina L. Lyberth

Ombudsmandip sulianik suliarinninnera malittarisassatut pingaarnerpaatut allakkatigut ingerlanneqartarpoq. Pingaarnertut malittarisassaq taanna Ombudsmandip ilisimannittunik soorlu eqqartuussivinni pisartutut killisiuinissaminut nalinginnaasumik periarfissaqannginneranut ataneqartillugu isigineqassaaq.

Taamaattumik Ombudsmandeqarfimmi sulianik allakkatigoortitsilluni suliarinnittar-neq periaatsitigut ilaannikkut ajornartorsiutissaqartitsisarpoq, tamannalu naammagittaalliuutitut suliap qanoq inernilerneqarneranut ilaanneeriarluni sunniutilerujussuu-sinnaavoq.

Ajornartorsiutitut pissutaanerpaaq tassaasarpoq oqartussaasup allattuisussaaitaa-neq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinnginnera.

Allattuisussaaitaaneq pillugu malittarisassani pineqartoq naatsumik oqaatigalugu tas-saavoq oqartussaasup paasissutissanik aalajangersimasunik allattuinnissaminut pisis-saaffeqarnera. Suliani aalajangiiffigisassani pineqartut tassaapput suliami pissusiviu-sut pillugit paasissutissat suliamut pingaaruteqartut, oqartussaasup oqaasiinnartigut pissarsiarisai allatulluunniit iliorluni paasisai. Tamannali paasissutissanut suliami alla-gaatini ilaareersunut atuutinngilaq. Tamanna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inat-simmi (pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinne-qarsimasumi) § 6-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Tamatumani saniatigut suliani aalajangiiffigisassani sulianilu aalajangersimasuni allani suliami iliuuseqarnerit pingaaruteqartut tamarmik allattorneqassapput. Tamanna inat-siseqartitsinikkut tunngaviup inatsisikkut aalajangersagaanngitsup nassataraa.

Ingerlatsiviup innuttaasullu akornanni tatigeqatigiinnermik ingerlatsiviup pilersitsiniar-tariaqarnera ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup aammattaaq nassataraa, ilaatigut su-liami susoqarsimanera nalornissutigineqaleqqunagu uppersaatinik qulakkeerisar-nikkut.

Oqartussaasup allakkanik tiguneqartunik nassiunneqartunillu nalunaarsuisariaqarne-ra ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup tamatumunnga uiggiullugu aammattaaq nassa-taraa. Eqqortumik nalunaarsuinerup pitsaaqutai ilaatigut tassaapput tamatumani oqar-tussaasumik innuttaasumillu suliami allagaatinik malinnaaviginnissinnaalersitsinera, pitsaassuseqalersitsinera, ingerlallualersitsinera suliamillu suliarinninnermik ajornan-ginnerulersitsinera.

Oqartussaasup allattuisussaataaneq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinera paarlagaattunik sulisoqarnermi aamma pitsaaquteqarpoq, tassa suliamik suliarinnittup nutaap suliami pineqartumi qanoq pisoqarsimaneranik, oqartussaasup oqartussaasullu allat qanoq aalajangiisimanerinik taakkualu tunuliaqutaannik pilertortumik "allakkat tulleriiaarneqarnerat" malillugu paasisaqarsinnaaneratigut.

Kiisalu oqartussaasup allattuisussaataaneq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinerata suliamik kingusinnerusukkut misissuineq, naammagittaalliuummik suliarinninneq Ombudsmandillu suliamik suliarinninnera ajornanginneruler-sittarparaa, taamaalillunilu taamatut sulisimanerup pitsaassuseq pilertortumillu sulisinaaneq qulakkeertarlugit.

Illua'tungaanut saatsikkaanni oqartussaasup allattuisussaataaneq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinnginnerata suliami pineqartumi sunik qanqalu pisoqarpiarsimaneranik kingusinnerusukkut - oqartussaasumi, naammagittaalliuteqarfigisami Ombudsmandeqarfimmiluunniit - paasiniaanermi piffissaq sivisooq atorqeartariaqalersittarparaa. Tamanna suliaassaagajuppoq ajornakusoortoq ilaanneeriarlunilu ajornarlunnartoq.

Taamaalilluni oqartussaasup suliami pisimasorpianik paasisaqarsinnaannginnerminik ajuusaarluni oqaatiginnittariaqartarnera qaqtigoortuunngilaq. Pissusiviusut uppernarsarneqarsinnaaneq ajorput, suliamilu pineqartumi ilaanni allaat ukiuni arlalinni sooq iliuuseqartoqartarsimagunanginneranik oqartussaasup nassuiaasinnaannginnera aamma qaqtigoortuunngilaq.

Pisuni taamaattuni suliami piffissap ingerlanerani imatut imatullu aalajangiisoqartoq oqartussaasumi sulisup eqqaamanerarsinnaasarpaa. Sulisulli "eqqaamasaa" pillugu paasisutissap taamaattup Ombudsmandi misissuinerani ingerlariaqqitsissinnaasanngilaa.

Taamaattumik oqartussaasup suliamik pilertortumik, eqaatsumik ingerlalluurtumillu suliarinninnissaralua allattuisussaataaneq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinnginnerup akornusertarparaa, kingusinnerusukkullu misissuineq naammagittaalliutitullu suliamik suliarinninneq pisariaqanngitsumik sivitsorsartarlugu pisariusunngortittarlugulu. Naammagittaalliorfigineqartullu Ombudsmandilluunniit aalajangiinera kukkusuusinnaalluni.

Allattuisussaataaneq pillugu malittarisassanik nalunaarsuisarnermillu eqqortitsinnginnerup naggataatigut nassatarisinnaasaa aamma tassaavoq innuttaasut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik ajornerulersitsineq aamma innuttaasut oqartussaasunik tatiginninnerannik innarliineq.

2.3 Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq

All. fuldmægtig Kamilla K. Jensen

Meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiineq akuliuffiusorujussuarmik iliussaavoq. Taamaattumik meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaanik aalajangiineq inissiinerup meeqqamut pitsaanerpaasussaananeramik naliliinermik suku-miisumik tunngaveqartussaavoq.

Meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaa kommunalbestyrelsip aalajangertarpa. Tamanna akuersititsilluni, nammineq piumassuseq tunngavigalugu inissiinermik taaneqartartukkut, imaluunniit akuersititsinani, pinngitsaaliilluni inissiinermik taaneqartartukkut, inissiinikkut pisinnaavoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq – matumani angerlarsimaffiup avataanut inissiisarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu – pillugu malittarisassat meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaatigut nr. 20-kkut, 26. juni 2017-imeersukkut (matuma kingornatigut meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussakut) aalajangersarneqarput.

Akuersititsilluni inissiineq/nammineq piumassuseq tunngavigalugu inissiineq

Meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 27-kkut aalajangersarneqarpoq kommunalbestyrelsip meeraq angerlarsimaffiup avataanut inississinnaagaa, soorlu ilaqutariinni paarsassatut imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi. Aalajangiisusooq tassaavoq taamaaliorneq meeqqap tapersersorneqarnissamik immikkut pisariaqartitsinera matussuserniarlugu tamanna annertuumik pingaaruteqartoq, meeqqallu pisariaqartitaasa matussuserneqarnissaannut imaluunniit ajornartorsiutit angerlarsimaffimmi aaqinneqarnissaannut periarfissaqanngitsoq tunngavissaqartumik ilimagineqarpat.

Isumaginninnermik suliallit misissuinerat, meeqqamik oqaloqateqarneq aamma iliussissanut pilersaarut

Kommunip meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaanik aalajangiinginnermini meeraq aallaavittut oqaloqatigissavaa, isumaginninnermillu suliallit pisutsinik, soorlu pissutsinik meeqqap ilaqutariinni peqqissutsikkullu atugaanik, qulaa-jaasumik misissuitissallugit. Ikiorsiiniutit suut meeraq eqqarsaatigalugu aallartinneqassanersut kommuni isumaginninnermi suliallit misissuinerat taanna tunngavigalugu naliliissaq. Ikiorsiiniut taamaattoq tassaasinnaavoq angerlarsimaffiup avataanut inissiineq.

Kommunip, taamatuttaaq meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiisoqarnissaanik aalajangiineq sioqqullugu isumaginninnermillu suliallit misissuinerat aallaavigalugu, iliussissanut pilersaarut suliarissavaa, inissiinerullu siunertaa ilaatigut tassani nalunaarneqassalluni.

Meeraq 15-iliisimappat kommunalbestyrelsip, angerlarsimaffiup avataanut inissii-soqarnissaanik aalajangiineq sioqqullugu, angajoqqaatut oqartussaassutsimik tigungmiaqartoq aamma meeraq allakkatigut akuersitissavaí. Kommuni tamatumunnga atattillugu, akuersisummik tunniussisoqannginnerani, kingunerisassat angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartumut meeqqamullu sukumiisumik ilitsersuutigisallugit pisussaaffeqarpoq.

Akuersititsinani inissiineq/pinngitsaaliilluni inissiineq

Meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiineq meeqqamut pitsaanerpaassasoq kommunip naliliinera angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartup - meeqqaluunniit 15-it sinnerlugit ukiullip - isumaqatiginngippassuk inissiinerlu akueriumanngippassuk kommunalbestyrelsi meeqqanik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 28 tunngavigalugu aalajangiisnaavoq meeraq akuersititsinani angerlarsimaffiup avataanut inissinneqassasoq, tamannalu pinngitsaaliilluni inissiinermik taaneqartarpoq.

Kommuni meeqqamik pinngitsaaliilluni inissiissappat meeqqap atugarissaarnera, peqqissusia ineriartorneraluunniit angerlarsimaffimmiiginnarneratigut erseqqissumik ulorianartorsiortinneqartoq takuneqarsinnaassasoq piumasaqaataavoq. Tamanna soorlu angajoqqaat paarsinnginnerannik, annersaasarnerannik, paarsinerlunnerannik sumiginnaanerannilluunniit pissuteqarsinnaavoq. Tamanna meeqqami meeqqalluunniit qanimut avatangiisaani atornerluinermik ajornartorsiutinik, pinerlunniartarnermik imaluunniit inuuniarnermi annertuunik ajornartorsiuteqarnermik aamma pissusilersornikkut naleqqussarniarnikkullu ajornartorsiuteqarnermik taamatuttaaq pissuteqarsinnaavoq. Tamakkuva saniatigut piumasaqaataavoq ajornartorsiutit meeqqap angerlarsimaffimmiiginnarneratigut aqqinneqarsinnaanngitsut tunngavissaqartumik ilimagineqassasoq.

Isumaginninnermik suliallit misissuinerat, meeqqamik oqaloqateqarneq aamma iliuusissanut pilersaarut

Kommuni pinngitsaaliilluni inissiisoqarnissaanik aalajangiinnginnermini, nammineq piumassuseq tunngavigalugu inissiinermi pinertut, meeraq oqaloqatigereersimassavaa, isumaginninnermi suliallit misissuitereersimassallugit iliuusissanillu pilersaarut suliarereersimassallugu.

Siusinnerusukkut akuersineq tunuartinneqarpat

Meeraq angerlarsimaffiup avataanut nammineq piumassuseq tunngavigalugu inissinneqarsimappat akuersineq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigungmiaqartup sukulluunniit aamma tunngavilersuutitaqanngitsumik tunuartissinnaavaa.

Meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnermini 15-ileereersimaguni akuersineq nammineq tunuartissinnaasussaavaa.

Akuersineq tunuartinneqarpat inissiineq nammineq piumassuseq tunngavigalugu inissiinerujunnaassaaq, taamaattumillu kommuni inissiineq pillugu nutaamik aalajangiisaaq. Aalajangiineq taanna tassaasinnaavoq angerlartitsisoqarnissaanik aalajangiineq,

pisariaqarpat angerlarsimaffimmi annikinnerusumik akuliuffiusumik tapersersuinerup aallartinneqarnissaanik aalajangiinermik tapertalerlugu. Aamma pineqartoq tassaasinnaavoq inissiinerup akuersititsinani pinngitsaaliilluni inissiinertut ingerlaqqinissaanik aalajangiineq, taamaaliornissamut piumasaqaatit atuuppata.

Aalajangiisuusooq tassaavoq meeraq qanoq pineqassanersoq kommuni nutaamik aalajangiissasoq.

Kommuni qanoq pilertortigisumik aalajangiissava?

Kommunip qanoq pilertortigisumik aalajangiissassaneranut piffissaliussanik meeqqanik tapersersuisarnek pillugu inatsimmi aalajangersaasoqarsimanngilaq, matumani pinngitsaaliilluni inissiisoqarnissaanik aalajangiineq siusinnerusukkulluunniit akuersinerup tunuartinneqarnera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Oqartussaasut piffissaq sulianik suliarinninnerminnut atortagaat pillugu ataatsimut malittarisassanik suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi inatsisiniluunniit alani aamma aalajangersaasoqarsimanngilaq.

Pisortalli ingerlatsivianni suliati, sapinngisamik pilertornerpaamik illersorneqarsinnaasumillu suliarineqartarnissaat ingerlatsineri ileqqorissaarnerup nassataraa.

Suup piffissatut naammagintartumik sivissuseqartutut isigineqarsinnaanera ataatsimut akineqarsinnaanngilaq. Tassani suliati ataasiakkaarlugit pineqartumi naliliineq tunngaviuusaaq.

Oqartussaasup suliaq pisariaqarneratut pilertortigisumik suliarineraa naliliineri piffissap suliamik suliarinninnermut atorineqartup tamarmiusup saniatigut pissutsit allat ilanngullugit aamma isiginiartariaqarput. Taakku tassaasinnaapput suliap suussusia, ajornakusuussusia, oqartussaasup misissuisariaqarnerisa annertussusiat piffissarlu oqartussaasup suliani taamaattuni suliarinninnerminut atortagaa. Pineqartoq aamma tassaasinnaavoq suliami illua'tungiusup pilertortumik aalajangiisoqarnissaanik pisariqartitsineranik soqutigisaanillu isiginnineq.

Ombudsmandip oqaaseqaammi 2018-imeersumi kommunit akuersinermik tunuartsinnermut atatillugu piffissamik suliamik suliarinninnerminnut atugaannik isornartorsiunermini angerlarsimaffiup avataanut inissiinerup akuliuffiusorujussuarmik iliuusaanera pingaartilluinnarlugu isiginiarpaa. Ombudsmandip kommuninik isornartorsiunermini inatsiseqartitsinikkut innarlitsaaliinnermut tunngasoq aamma erseqqissarpaa, oqaatigalugu angajoqqaatut oqartussaasusermik tigummiaraqtoq – aamma meeraq 15-inik ukioqalereersimappat – kommunip pinngitsaaliilluni inissiisoqarnissaanik aalajangiineranik lsumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutiginninnissaminut periarfissaqartariaqartoq.

Oqaaseqaat 2018-imeersoq taaneqartoq oqaaseqaammi pineqartut kikkussusii ili-sarnarunnaarsillugit Ombudsmandip nittartagaani (www.ombudsmandi.gl-imi) atuar-neqarsinnaavoq, oqaaseqaatillu naalisarneqarnera ukiumoortumik nalunaarummi matumani immikkoortumi 3.4-mi atuarneqarsinnaalluni.

2.4 Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq

All. inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo

Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineq Ombudsmandip Naalakkersuisullu ukiorpassuarni isumaqatigiingissutigisimavaat.

Naak Kalaallit Nunaanni qitiusumik allaffeqarfissuaraq Naalakkersuisoqarfinnut Aqutsisoqarfinnullu il.il. agguataarneqarsimagaluartoq Naalakkersuisut oqaatigaat qitiusumik allaffeqarfissuaraq tassaasoq ataatsimut oqartussaasuusoq ataaseq, Ombudsmandilli oqaatigalugu Naalakkersuisoqarfiit tassaasut oqartussaasut sanileriiaarlutik nali-giissut, Naalakkersuisoqarfillu Aqutsisoqarfeqarsimaguni taakkununga qullersaasoq.

Oqartussaassutsimik ilusilersuineramik paasinnineq Ombudsmandip innuttaasut naam-magittaalliuutaannik qaqugukkut suliarinnissinnaaneranut aalajangiisuusumik sunniu-teqarpoq, tassami Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 13-ikkut aalajangersarneqarmat pissutsit ingerlatsi-nermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naam-magittaalliuutit aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit aalaja-ngiiffigineqareersimatinnagit Ombudsmandimut suliassangortinneqarsinnaanngitsut.

Aqutsisoqarfiit aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip 2014-imi suliarisalerpai, naammagittaalliuutit Naalakkersuisoqarfimmit akisussaasuusumit su-liarineqareersimanersut apeqqutaatinnagu. Ombudsmandi taamaaliorpoq Naalakker-suisut oqartussaassutsimik ilusilersuineq pillugu isumaliutersuutigineqartussatut na-lunaarutigineqartut naammassiniarnissaannut piffissalerniarlugit.

Periaaseq taanna Ombudsmandip 1. januar 2016-imi atorunnaarpaa, Namminersorlu-tillu Oqartussat Aqutsisoqarfiisa aalajangiineri pillugit naammagittaalliuutit Ombuds-mandip oqartussaassutsimik ilusilersuineramik paasinninnini tunngavigalugu Naalak-kersuisoqarfimmut akisussaasuusumut suliarisassanngortillugit ingerlateqqillugit nassiuttalerlugit. Ombudsmandip 2016-imi ukiumoortumik nalunaarummini tamatu-munnga peqatigitillugu oqaatigaa Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqar-fianit (matuma kingornatigut Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussamit) tama-tumunnga atatillugu ukiup nalunaarusiunneqartup naanerani suli tusagaqarsimanani.

Ombudsmandip 2016-imi ukiumoortumik nalunaarutaata Inatsisartunit suliarineqarneranut atatillugu Naalakkersuisut Siulittaasuata akissuteqaammini qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuineramik Ombudsmandip isornartorsiui-nera innersuussutigalugu oqaatigaa oqartussaassutsimik ilusilersuineq Naalakkersuisut suleriaasiat pillugu nalunaarummik aalajangersaanikkut erseqqissarneqassasoq Naalakkersuisut aalajangersimasut.

Naalakkersuisut Siulittaasuata akissuteqaataani innersuussut Naalakkersuisut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannut nr. 18-imut, 9. november 2017-imeersumut 10. november 2017-imi atortuulersumut tunngasuvoq. Nalunaarummi § 3, imm. 1-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq "Naalakkersuisut allaffeqarfimmit ingerlatsivimmit immikkoortutut aaqqissugaasumit ikiuuffigineqassapput, Namminersorlutik Oqartussani ataatsimoortutut sulisunit ataasiakkaanik atorfeqartitaasunit."

Aalajangersakkamik paasinnineq taanna Ombudsmandip paasiuminaatsippaa, Naalakkersuisoqarfillu qinnuigalugu manna paasissutissiissutigeqqullugu, tassalu Naalakkersuisoqarfik isumaqarnerseq Naalakkersuisut oqartussaasuisa allaaserineqartutut aaqqissuunneqarnerat inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaaneremut naapertuuttusoq.

Naalakkersuisoqarfik ilaatigut akivoq allaffeqarfissuup ataatsimut ingerlatsivittut aaqqissuunneqarnissaanik nalunaarutikkut aalajangersaasariaqarneremut pissutaasoq tassaasoq soorlu inuit pillugit paasissutissanik illersuinerup annertusineqarneranut digitaliseeriartuinnarnermullu atatillugu piumasaqaatitut naatsorsuutigisariaqartunut atatillugu sapinngisamik annertunerpaamik ingerlalluortoqarnissaata eqaatsuutisinnissallu qulakkeerneqarnissaannik kissaateqarnek. Allaffeqarfissuarmut tamarmut atuuttunik aalajangiisoqarsinnaanera matumani qitiuvoq, tassami Naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaarlutik ajornartorsiutinik namminneerlutik aaqqiiniartussaannigmata.

Naalakkersuisoqarfiup nangilluni oqaatigaa Naalakkersuisut Siulittaasuata aaqqissuussaaneermik allannortitsinissamut pisariaqarneratut oqartussaassuseqartuaanarsimanera pissutigalugu nalunaarummi § 3, imm. 1 inatsimmut naapertuuttumik tunngaveqartussaaneermik unioqquutisisuunngitsoq. Taanna aaqqissuussaaneermik ineriartortitseqqinnerinnaavoq.

Kiisalu Naalakkersuisoqarfik allappoq nalunaarummi § 3, imm. 1 kisimiissinnaanngitsoq, suliassaqarfinnilli allannortitserisoqarnissaanik aalajangiinernik immikkuualut-tulersugaasunik tapertaqartinneqartariaqartoq, matumani aqutsinermi allaffissor-nikkut immikkoortunik il.il. pilersitsineq atorunnaarsitsinerluunniit aamma ilanngul-lugit eqqarsaatigalugit. Allaffeqarfissuup sukumiinerusumik aaqqissuussaaneera eq-qarsaatigalugu tamanna [siumut isigisumik] aalajangiinernik tunngaveqartariaqar-poq. Taamaattumik Ombudsmandip oqartussaassutsimik ilusilersuineq pillugu apeq-putaa Naalakkersuisoqarfiup inaarutaasumik akisinnaanngilaa, akissullu qanorluun-

niit pisoqaraluarpat taamaallaat tassaassalluni massakkorpiaq pissutsinik takutitsisuusq.

Naalackersuisoqarfiup akissuteqarnera Ombudsmandip tamanna tunngavigalugu qujassutigaa, oqaatigalugulu paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit annertunerusumik iliuseqaqqinniarani. Ombudsmandip tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaa tamanna isumaqartariaqanngitsoq naliliinerit Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaatimini saqqummiussai tamaasa Ombudsmandip ilalersinnaagai. Ombudsmandili isumaqarpoq suliami apeqqutit aalajangersimasut naammagittaalliutitut suliap aalajangersimasup suliarineqarnerani killissaliussat iluanni suliarineqarnissaminnut naleqqunnerusut.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa allaffeqarfissuup ataatsimut ingerlatsivittut aqqissuussaananerani nalunaarummi § 3, imm. 1-imi aalajangersakkap manna nassatarissagaa aallaavittut ilimagisariaqartoq, tassalu allaffeqarfissuarmi immikkoortut siusinnerusukkut nammineertuusimasut qullersariiaannermi/allersariiaannermi ilaasimasut akornanni oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaaruttoq.

Ombudsmandip Aqutsisoqarfiit aalajangiinerinik Naalackersuisoqarfinnut akisussaausuunut saqqummiusseqqaarani suliarinnissinnaasussanngornera tamatuma nassataraa, tassami oqartussaasumik qulliunerusumik naammagittaalliorfissaarummat.

Qitiusumik allaffeqarfissuarmi oqartussaassutsimik ilusilersuinerinik titartaganngorlugu takussutissiaq Namminersorlutik Oqartussat nittartagaatigut tamatuma kingornatigut tamanut saqqummiunneqarpoq. Titartaganngorlugu takussutissiami tassani ilaatigut takutinneqarpoq Naalackersuisut ataanni Aqutsisoqarfiit tamarmik tassasut "Naalackersuisoqarfiit Naalackersuisulluunniit ataanni immikkoortut nammineertut".

Aqutsisoqarfiup ataatsimut ingerlatsivittut aqqissuunneqarnissaanik nalunaarummi § 3, imm. 1-imi aalajangersagaq titartaganngorlugu takussutissiamut qanoq illunni naapertuuttuunersoq pillugu apeqqut Ombudsmandip Naalackersuisoqarfimmut tamanna tunngavigalugu oqaloqatiginnissutigilerpaa. Oqaloqatigiinneq taanna ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani suli ingerlavoq.

2.5 Pisut Ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinnittangiffii

All. fuldmægtig Henrik Bach

Ombudsmandip sulinerani malittarisassat Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7-ikkut, 1. juni 2017-imeersukkut (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussakkut) aalajangersarneqarput. Ombudsmandip suliasai, sulianik suliarinninnermi tunaartarisassat il.il. inatsisikkut tassuuna aalajangersarneqarput.

Oqartussaasut sorliit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarnersut Ombudsmandi pillugu inatsimmit aammattaaq erserpoq. Ombudsmandip sulinerata Kallaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortani oqartussaasunut atuunna aallaaviuvoq.

Aammattaaq Ombudsmandi pillugu inatsimmit erserpoq ingerlatseqatigiiffiit il.il. inatsisikkut imaluunniit aqutsinnermi allaffissorluni aalajangiinikkut pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsiseqartitsinnermi atuuttumi malittarisassanut tunngavinnullu ilanngunneqartut Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqassasut Ombudsmandi pisuni aalajangersimasuni aalajangiisinnaasoq.

Ombudsmandip naammagittaalliut tigusani sukumiisumik misissortarpa.

Saaffiginnissutit tiguneqartut amerlanerpaartaat oqartussaasoq Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqartoq pillugu naammagittaalliutaasarput. Ombudsmandili oqartussaasut namminersortullu pillugit naammagittaalliutit assigiinngitsunik pissuteqarluni suliarisinnaanngisaminik aamma tigusaqartarpoq.

Taamaattumik Ombudsmandi naammagittaalliummik tigusaqaraangat oqartussaasoq suliffeqarfilluunniit naammagittaalliutitigineqartoq Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarnersoq suullertut misissorneqartarpoq. Oqartussaasoq suliffeqarfilluunniit naammagittaalliutitigineqartoq Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaanngippat naammagittaalliutit imarisaata sukumiinerusumik misissorneqarneranik aallartitsinissamut tunngavissaqanngilaq.

Ombudsmandi naammagittaalliummik suliarisinnaanngisaminik tigusaqaraangami naammagittaalliortoq allaffigisarparaa, naammagittaalliutit sooq suliarisinnaanngikkini paasissutissiissutigalugu.

Oqartussaasut namminersortullu il.il. pillugit naammagittaalliutit Ombudsmandip assigiinngitsunik pissuteqarluni suliarisinnaanngisai tulluuttuni allaaserineqarput.

Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera pillugu naammagittaalliuutit

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut.

Tamatumunnga naapertuuttumik Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7 pillugu oqaaseqaatinit erserpoq naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni ingerlatsinera Inatsisartut Ombudsmandiata pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsoq, Folketingilli Ombudsmandiata pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqarluni. Taamaattumik oqartussaasut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanniingitsut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip suliarisinnaanngilai.

Inatsisartut pillugit naammagittaalliuutit

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7-ikkut taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq Inatsisartut aamma Inatsisartut ataatsimiititaliaat eqqarsaatigalugit Ombudsmandi pisinnaatitaanngitsoq.

Inatsisartut sulinerat Ombudsmandip Inatsisartunut attuumassuteqartuunnginni ni pissutigalugu isummerfigisinnaanngilaa, taamaattumillu Inatsisartut ataatsimiititaliaat ataavartut ataatsimiititaliaagallartutulluunniit Inatsisartunit pilersinneqartut Ombudsmandip sulinerani pineqartut avataanniillutik. Inatsisartuni aqutsinikkut allaffissorneq tamatuma pissuseqataanik Ombudsmandip sulinerani pineqartut avataaniiippoq.

Namminersorlutik inuussutissarsiortut pillugit naammagittaalliuutit

Namminersorlutik inuussutissarsiortut Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut aallaavittut ilaatinneqarnaviannngillat, taakkumi Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsinerisa ilaginngimmatigit.

Taamaattumik Ombudsmandi namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut pillugit naammagittaalliuutinik suliarinninnissaminut mattunneqarsimagajuttussaavoq. Ombudsmandip innuttaasoq naammagittaalliummik suliarinninnissamut taarsiullugu naammagittaalliuuteqartarfimmut nakkutilliisoqarfimmulluunniit namminersorlutik inuussutissarsiortut pillugit naammagittaalliuutinik suliarinninninnaasumut innersuullugu ingerlariaqqitsinniartarpaa.

Ingerlatseqatigiiffiit il.il. inatsisikkut imaluunniit aqutsinermi allaffissorluni aalajangiinikkut malittarisassani tunngavinniluunniit pisortat ingerlatsinerannut atuuttuni ilanngunneqartut Ombudsmandip Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 3 tunngavigalugu sulinerani pineqartunut ilaatinneqassasut Ombudsmandip aalajangersinnaavaa.

Assersuutitut nutaanerusutut taaneqarsinnaavoq Ombudsmandi 17. februar 2017-imi aalajangermat Greenland Business A/S suliassaqarfinni ingerlatseqatigiiffiup inuus-sutissarsiutinik siuarsaneq pillugu inatsit tunngavigalugu suliassanik isumagisaqarfigisaani Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqassasoq. Tamatumunnga tunuliaqutaasoq Ombudsmandip 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 1.3-mi sukumiinerusumik allaaserineqarpoq.

Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit kommuninillu pigineqartut pillugit naammagittaalliuutit Ombudsmandip pisuni aalajangersimasuni suliarisinnaavai. Suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussanit kommuninillu pigineqartut eqqarsaatigalugit Ombudsmandip pisinnaatitaanera Ombudsmandip 2016-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 3.2-mi sukumiinerusumik allaaserineqarpoq.

Ombudsmandip paaqqinniffinni namminersortuni misissuineq aammattaaq ingerlassinnaavaa. Ombudsmandip sulinera Ombudsmandi pillugu inatsisip 2017-imi allanngortinneqarneratigut annertusineqarpoq, pissutsinik meeqqat paaqqinniffinni namminersortuni meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik isumagisaqartuni atugaannik misissuineq ilaalersillugu. Misissuinerit taamaattut Ombudsmandip sulineranut ilaatillugit, imaanngitsoq naammagittaalliuutit aalajangersimasut tunngavigalugit, ingerlanneqarajuttarput.

Sulisut kattuffii pillugit naammagittaalliuutit

Ombudsmandi innuttaasut sulisutut kattuffiminnik naammagittaalliuutaannik aamma tigusaqartarpoq. Ilaasortap saaffiginnissutaanut akissuteqannginneq imaluunniit kattuffiup il.il. erseqqissumik iliuuseqannginnera naammagittaalliuutigineqarsinnaasarput.

Kattuffik pillugu naammagittaalliuut Ombudsmandip suliarisinnaanngilaa, kattuffimmi taamaattoq pisortat ingerlatsiviisa ilaginngimmassuk.

Taarsiissuteqartoqarnissaanik kissaatigisat

Innuttaasut pisortani oqartussaasumit taarsiivigineqarnissaminnik kissaateqartut saaffiginnissutaat Ombudsmandip aammattaaq tigusarpai.

Oqartussaasoq innuttaasumut taarsiissuteqartussaataitanersoq Ombudsmandip aalajangersimasumik periaaseqarnermini isummerfigineq ajorpaa. Ombudsmandip saaffiginnissutit taamaattut eqqartuussivitsigut qulaajartinniaqqullugit innersuussutigisarpaa.

SULIAT TAMANUT SAQQUMMIUNNEQARTUT

3.1 Erngup nukinga pillugu suliami isornartorsiuisoqanngilaq (2018-1)

Nanortallip eqqaani erngup nukinga atorlugu nukissiornissamut periarfissanik misissueqqaarnissamut akuersisummik ingerlatseqatigiiffiup qinnuteqaataanik taamani Inuusutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfiusumit (matuma kingornatigut Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussamit) suliarineqarnera ingerlatseqatigiiffiup namminersortup Ombudsmandimut 12. marts 2018-imi naammagittaalliuutigaa.

Ingerlatseqatigiiffiup namminersortup qinnuteqaamminut itigartitsissut sumiiffiup qinnutigineqartup Nukissiorfinnut atugassanngortinneqareersimaneranik tunngavilersugaasoq 21. december 2017-imi tiguaa.

Suliaq naligiimmik pinnittarnermik tunngaviit naapertornagit suliarineqarsimasoq ingerlatseqatigiiffiullu qinnuteqaammik tunniussinerata kingornatigut Nukissiorfiit Naalakkersuisoqarfiup immikkut isiginiarsimagai ingerlatseqatigiiffiup atortussaatiptaa. Ingerlatseqatigiiffiup paasinninera tamatuma saniatigut unaavoq Nukissiorfiit sumiiffimmi tassani akuersisummik qinnuteqaateqarnissaat sioqqullugu akuersisummik qinnuteqaateqarsimalluni, Nukissiorfiillu siusinnerusukkut oqaatigisimagaat sumiiffik pineqartoq Nukissiorfiit soqutigisaqarfiginngikkaat.

Ombudsmandi isumaqarpoq Naalakkersuisoqarfik inatsiseqartitsinermi malittariassanik atuuttunik inatsiseqartitsinikkulluunniit tunngavinnik unioqqutitsilluni iliuuseqarsimanngitsoq.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat erngup nukinganik isumalluutit inaallagissiornermut atorneqarnissaannut misissueqqaarnernik kisermaassisinnaatitaanerat, kisermaassisinnaatitaanermillu taassuminnga Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffik pigisartik Nukissiorfiit ilaatigut aqutigalugu atuinerat Ombudsmandip pingaartillugu isiginiarpaa. Ombudsmandi tamanna tunngavigalugu isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffik aamma Nukissiorfiit inatsit tunngavigalugu "naligiimmik" inissisimangitsut.

Ombudsmandi tamatuma saniatigut isumaqarpoq kia misissueqqaarnermik ingerlatississamut akuersisummik siulliulluni qinnuteqaateqarsimaneranik apeqqut suliami matumani aalajangiisuunngitsoq. Naalakkersuisut misissueqqaarnerup ingerlanneqarnissaanut akuersisummik tunniussinissamik tunniussinnginnissamilluunniit misingsiuksillutik naliliinikkut aalajangiinissaminnut tunngavissaqarnerat Ombudsmandip pingaartillugu isiginiarpaa. Taamaalliluni Ombudsmandi isumaqarpoq ingerlatseqatigiiffiup aamma Naalakkersuisoqarfiup suliami pissusiviusut pillugit aqqiagiinngis-

sutaat suliami aalajangiisuunngitsut.

Ombudsmandi ataatsimut isiginnilluni isumaqarpoq misissuinermetik ingerlatseqqin-
nermigut Naalakkersuisoqarfimmik annertunerusutigut isornartorsiuisinnaanini ilima-
nanngitsaq.

(Naammagittaalliortumut akissut 12. oktober 2018-imeersoq, j.nr. 2018-802-0010)

3.2 Kommuni suliami kommunimi sulisup mianersoqqune- qarneranut tunngasumi annertuunik kukkussuteqarsi- mavoq (2018-2)

Kommuni atuarfimmi pissutsit pillugit naammagittaalliuutinik arlalinnik tigusaqarpoq.
Taamaattumik kommuni atuarfimmi sulisunik 2015-imi ukiakkut oqaloqatiginnippoq.
Sulisut ilaatigut oqaluttuaraat atuarfiup pisortaa atuarfiullu pisortaata tullia suleqati-
giinniarnerminni ajornartorsiuteqartut. Taamaattumik atuarfiup pisortaata tullia kom-
munip 2015-imi decemberimi sulinermut atatillugu oqaloqatigaa.

Kommunip suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni allakkat atuarfiup pisor-
taata tullianut tamatuma kingornatigut nassiuppai. Allakkat taakku pisut aalajanger-
simasut allaaserineqarnerinik imaqanngillat, ilanngussamilli atuarfimmi sulisut kalaal-
lisut qallunaatullu oqaaseqaataasa issuarneqarnerinik imaqartumik ilaqartinneqar-
lutik. Atuarfiup pisortaata tullia eqqartuussissuserisuata kommunimut malugeqqul-
lugu oqaatigaa eqqartuussissuserisup paasinninnera unaasoq oqaaseqaatit taakku er-
seqqarluttuusut. Tusarniaalluni ilassutitut allakkat kommunip suliamik paasinninnera-
nik itisilerisuusut suliamili pissusiviusut pillugit paasissutissanik imaqanngitsut kom-
munip tamatuma kingornatigut suliarai.

Atuarfiup pisortaata tullia kommunip 2016-imi aprilimi mianersoqqussummik tunivaa.
Atuarfiup pisortaata tullia eqqartuussissuserisua Ombudsmandimut tamatuma ki-
ngornatigut naammagittaalliorpoq.

Ombudsmandip oqaatigaa kommuni suliamik suliarinninnermini annertuutigit kukkus-
suteqarsimasoq. Tamanna Ombudsmandip isorisariaqartutut isigaa.

Ombudsmandi siullertut isumaqarpoq suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasima-
neq naammangitsoq. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaalluni allakkanut siul-
lernut ilanngussap erseqqarluttunik oqaasertalersugaanera Ombudsmandip pingaar-
tillugu isiginiarpaa, ilanngussap oqaaseqatigiinnik Ombudsmandip paasinninnera ma-
lillugu paasisaanngivissortunik annertuutigit imaqarnera ilaatigut pissutigalugu.
Atuarfiup pisortaata tullia suliami pissusiviusunik isummerfiginninnissaminut naam-

maginartumik periarfissaqarsimanginnera tamatuma nassataraa.

Ombudsmandi aappaattut isumaqarpoq mianersoqqussut tunngavilersuummik eqqortumik ilaqartinneqanngitsoq. Suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaanermut akisutit kommunip tigusimasaasa kommunimit naammattumik annertussuseqartumik isummerfigineqarsimanginnerat Ombudsmandip ilaatigut pingaartillugu isiginiarpaa.

Atuarfiup pisortaata tullia suliap suliarineqarnerata nalaani atuarfiup pisortaanut tul-liujunnaarluni atuarfimmi tassani ilinniartitsisunngorpoq. Kommunip tamanna tunngavigalugu Ombudsmandimut oqaatigaa kommuni suliamik suliarinneqqinnissaminut mattunneqartoq kommunip atortussaatickaa.

Ombudsmandip kommuni isumaqatiginngilaa, ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliaq aalajangiinerup allannortinneqarsinnaanera ilimagissal-lugu tunngavissaqarpat aallaavittut suliareqqinneqarsinnaasoq inatsisilerineq pillugu atuakkiani allaaserisanilu nalinginnaasumik ilimagineqartoq innersuussutigalugu. Ombudsmandip aammattaaq oqaatigaa oqartussaasup ingerlatsinermi aalajangiinermik atuussinnaassuseqanngitsumik allannortitsinissaq pisussaaffigigaa inatsiseqartitsinermi tunngavimmik inatsisikkut aalajangersagaanngitsumik atuuttoqartoq.

Kiisalu suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaasarneq tunngavilersuisarnerluunniit pillugit malittarisassanik sumiginnaanerup atuussinnaassuseqannginnermik nassataqarsinnaanerata nalinginnaasumik ilimagineqarnera Ombudsmandip innersuussutigaa.

Taamaattumik suliaq suliareqqinneqassasoq Ombudsmandip inassuteqaatigaa.

(Oqaaseqaat 24. september 2018-imeersoq, j.nr. 2016-321-0010)

3.3 Piffissaq suliamik meeqqap innarluutillip ikiorserneqarneranut tunngasumik suliarinninnermi atorneqartoq akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuarlu (2018-3)

Arnaq panimmi tapersersortitut ikiortilerneqarnissaanik Qaasuitsup Kommunianut 2013-imi septemberimi qinnuteqaateqarpoq. Tamatumunnga atatillugu ilaatigut oqaatigaa panini siusinaarluni inunngorsimasoq qaratsamigullu aanaartoorsimasoq.

Arnap piffissaq Qaasuitsup Kommuniata suliamik suliarinninnerminut atugaa Ombudsmandimut allakkatigut 10. februar 2017-imeersutigut naammagittaalliutigaa.

K Kommuni – suliamik Qaasuitsup Kommuniata 1. januar 2018-imi avinneqarnerata kingornatigut tiguisup – Ombudsmandip misissuineranut atatillugu oqaatigaa kommunip paasinninnera unaasoq piffissaq suliamik sularinninnermut atorneqartoq sivosoorujussuusoq ingerlatsinermilu ileqqorissaarnermut naapertuuttuunngitsoq. Kommuni oqarpoq tamanna innarluutilinnut tunngasuni sulisussaaleqinermik pissuteqartoq.

K Kommuni Ombudsmandip isumaqatigaa oqarmat piffissaq suliami matumani sularinninnermut atorneqartoq naammaginaruussimangitsoq. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq pineqartoq tassaasoq piffissaq suliamik sularinninnermut atorneqartoq akuerineqarsinnaanngitsoq isorisarialerujussuarlu – suliassaqarfimmi pineqartumi sulisussaaleqisoqarsimanera apeqqutaatinnagu.

Qinnuteqartoqarneranit Qaasuitsup Kommuniata qinnuteqaammik isummerfiginninnerata ikiorsiiniutillu aallartinneqarnerata tungaanut ukiut pingasut sinnerlugit ingerlasimanerat – inuillu innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu malittarisassat tunngavigalugit ikiorsiisoqarsinnaasoq kommunip aalajangiinerata tungaanut ukiut sisamat sinnerlugit ingerlasimanerat Ombudsmandip naliliinermi ilaatigut pingaartillugu isiginiarpaa.

Ombudsmandip K Kommuni qinnuigaa piffissaq suliamik sularinninnermut atorneqartoq taama sivosutigisooq siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu qanoq iliorluni pinngitsoortinneqarsinnaanersoq isumaliutersuutigeqqullugu.

K Kommunip suliami allagaatinik arlalinnik - Qaasuitsup Kommuniata Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut siusinnerusukkat nassiussimasaanik - Ombudsmandeqarfimmut, tamanna suliamik Ombudsmandip paasissutissartalersuinerminut atatillugu qinnutigimmagu, nassiussinngitsoorsimanera Ombudsmandip ajuusaarnartorujussuurtut aammattaaq isigaa.

Ombudsmandip paasinninnera unaammatt suliami annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimallunilu sumiginnaasoqarsimasooq Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma K Kommunimi kommunalbestyrelsi Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23 tunngavigalugu ilisimatinniarlugit Ombudsmandi aalajangerpoq. Naammagittaalliut Ombudsmandi pillugu inatsisip nutaap (Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 7-ip, 1. juni 2017-imeersup) 1. juli 2017-imi atortuulernera sioqqullugu tunniunneqarpoq, taamaattumillu Ombudsmandi pillugu inatsisitoqaaq 2009-meersooq tunngavigalugu sularineqarluni.

(Oqaaseqaat 10. december 2018-imeersooq, j.nr. 2017-104-0047)

3.4 Piffissaq suliap meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermut akuersinermik tunuartitsinermut tunngasup sularineqarneranut atorneqartoq isorisarialik (2018-4)

K1 Kommunip meeraq 13-inik ukiulik angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartoq akuersitillugu angerlarsimaffiup avataanut 2011-p naalernerani inissippaa. Angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup inissiinermut akuersinini tamatum kingornatigut 2012-imi majimi aamma junimi tunuartippaa, meeqqallu angerlartinneqarnissaa qinnutigalugu.

Angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartoq 2013-imi nuuppoq suliarluni K2 Kommunimut nassiinneqarluni, taassumalu suliamik sularinninneq tiguaa. K2 Kommunili angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup 2014-imi oktoberimi K3 Kommunimut nuunnissaata tungaanut suliame aalajangiingitsoorpoq.

Akuersineq 2012-imi tunuartinneqarmalli inissiinerup inatsimmik unioqquitsissuusimanera angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup Ombudsmandimut 2015-imi martsimi naammagittaalliutigaa, tassami taamanili akuersisitsinani inissiisoqarnissaanik aalajangiisoqarsimangimmat.

K3 Kommuni 2016-imi - meeqqap 18-iliinissaa qaammatinik marlunnik sioqqullugu - aalajangiivoq meeraq angerlartinneqarsinnaangitsoq, angajoqqaatulli oqartussaassusermik tigummiqartoq akuersitinnagu angerlarsimaffiup avataani inissisimassasoq.

Ombudsmandi isumaqarpoq K1 Kommunip suliap ingerlasimanera pillugu allakkatigut uppersaatinik sukumiisunik peqannginnera isorisariaqartuusooq. K1 Kommunili sularinik sularinninnermi siunissami amigaatit taamaattut pinaveersimatinniarlugit ingerlatsivimmi sularinik sularinninnermi tunaartarisassaliornermigut kommunip sulariaatsiminik pitsaangorsaalersimaneranik paasissutissiissutigisaa Ombudsmandip pitsaasutut isigaa.

Ombudsmandip oqaatigaa angajoqqaatut oqartussaassutsimik tigummiqartup akuersinermik 2012-imi aasakut tunuartsinerata kingornatigut susoqarsimanera suliap amigartumik paasissutissartalorsorneqarsimanera ilaatigut pissutigalugu erseqqarluttooq. K1 Kommunip oqaatigaa meeraq angerlartinneqarsimasooq, angajoqqaatulli oqartussaassutsimik tigummiqartup oqaatigalugu angerlartitsineq pineqarani aasaanerani feriarnermi sivilunerusumik angerlarsimaffimmiinneq pineqartoq.

K1 Kommunili 2012-imi aasap ingerlanerani aalajangiisimasooq tassanilu angajoqqaatut oqartussaassutsimik tigummiqartup akuersinermik tunuartsisimaneranik isummerfiginnissimasooq Ombudsmandip tunngaviutissinnaangilaa.

Ombudsmandip naliliinera unaavoq K1 Kommunip suliame amigartumik uppernarsaaser-suisimanagera kommunit kingullit marluk suliame ingerlasimanageranik paasisaqarnissamin-nut periarfissaannut taamalu aamma piffissamut kommunit taakkua suliamek suliarin-ninnerminnut atugaannut sunniuteqarsimasoq ilimagisariaqartoq.

Angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermut akuersinnerminik tunuartsinerata kommunimit suliarineqarsimannginne-ra "ajuusaarnartorujussuusoq" suliame Ombudsmandimit suliarineqarneranut atatillugu K3 Kommunip oqaatigaa. Ombudsmandip K3 Kommuni isumaqatigaa oqarmat piffissaq suliamek suliarininnermut atorneqartoq iluarinangitsaq.

Taamaalilluni angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup akuersinnerminik tunuartsineranit K3 Kommunip aalajangiinissaata tungaanut ukiut katillugit sisamat sinnerlugit ingerlasimapput.

Ombudsmandip inernillilluni oqaatigaa piffissat K1 Kommunip, K2 Kommunip aamma K3 Kommunip suliamek suliarininnerminnut atugaat isorisariaqartuusut. Ombudsman-dip piffissamik suliamek suliarininnermut atorneqartumik naliliinnermini ilaatigut pif-fissat kommunit ataasiakkaarlutik suliamek suliarininnerminnut atugaat pingaartillu-git isiginiarpai. Angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartoq akuersitinnagu angerlarsimaffiup avataanut inissiinerup akuliuffiusorujussuarmik iliuusaanera Om-budsmandip aamma pingaartillugu isiginiarpaa.

Ombudsmandip tamatumasaniatigut aamma oqaatigaa angajoqqaatut oqartussaassu-sermik tigummiqartoq K2 Kommunip suliamek suliarininnerminnut atugaat isorisariaqartuusut. Ombudsman-dip piffissamik suliamek suliarininnermut atorneqartumik naliliinnermini ilaatigut pif-fissat kommunit ataasiakkaarlutik suliamek suliarininnerminnut atugaat pingaartillu-git isiginiarpai. Angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartoq akuersitinnagu angerlarsimaffiup avataanut inissiinerup akuliuffiusorujussuarmik iliuusaanera Om-budsmandip aamma pingaartillugu isiginiarpaa.

Ombudsmandilli oqaatigaa angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup kom-munit qanoq iliussasut kissaatiginneraa kommunit suliamek suliarininnerminni anga-joqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartumut attaveqartarnertik aallaavigalugu nalornisarsimasinnaanerat paasisinnaagini.

Kiisalu Ombudsmandip tikkuarlugu oqaatigaa piffissaq suliamek suliarininnermut atorneqartoq sivisoq angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup inissiinner-mik isumagininnermi Naammagittaalliuteqartarfimmu naammagittaalliutiginnin-nissaminut mattunneqarneranik ilaatigut nassataqarsimasoq, Ombudsmandillu paasin-nera unaavoq tamatumasaniatigut aamma oqaatigaa angajoqqaatut oqartussaassusermik tigummiqartup inat-siseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnera aalajangiisuusumik sanngiillisissimagaa.

(Oqaaseqaat 21. december 2018-imeersoq, j.nr. 2015-907-0014)

4.1 Inuusuttunik eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq

Ombudsmandi kommunip suliamik eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu ukiukinnerusumik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermut tunngasumik suliarinninneranik misissuinini tunngavigalugu 30. april 2015-imi oqaaseqaateqarpoq.

Kommuni ukiukinnerusup taassuma tigummigallaanermut taarsiullugu inissinneqarfissaanik allamik nassaangilaq, taamaattumillu taanna pinerluuteqarsimasunik inissisarfimmi ullut 20-t sinnerlugit tigummigallarneqarpoq, tassanilu imminut toqulluni.

Kommunimi suliamik suliarinninneq naammaginangilluinnartoq pissutigalugu Ombudsmandi ilaatigut Meeqqat pillugit Isumaqaatigiissut innersuussutigalugu isumaqarpoq kommunip suliamik suliarinninnera isorisariaqarluinnartuusoq.

Ombudsmandi tamatumunnga uiggiullugu Ilaqutariinnermut, taamani Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiusumik (matuma kingornatigut Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussamik), Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik aamma Kalaallit Nunaanni Politimesterimik 18. juni 2015-imi ataatsimeeqatiginninnermi peqataavoq.

Ajornartorsiummik aamma pitsaanerusumik eqqoqqissaarnerusumillu ilitersuisarnisap pisariaqartinneqarneranik ataatsimut paasininneq ataatsimiinnermi tassani pilersinneqarpoq, isumaqaatigiissutigineqarlunilu ilitersuummik kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni atugassaannik suliaqarneq Naalakkersuisoqarfiup aallartissagaa.

Suliaq tamanna tunngavigalugu Ombudsmandip 2015-imi, 2016-imi aamma 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutaani eqqartorneqartarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq pillugu ilitersuusiaa Ombudsmandip 30. oktober 2018-imi tiguaa.

Ilitersuut nassiunneqartoq tusaatissatut tigusani Ombudsmandip 8. november 2018-imi qujassutigaa.

Ombudsmandip suliaq tamatuma kingornatigut inaarlugi suliarineqartutut isigaa.

(J.nr. 2015-905-0025)

4.2 Suliaq ingerlatsiviup suliareqqippagu

Innuttaasoq suliami meeqqami isumagineqarneranut tunngasumi allagaatinik paasitineqarumalluni Namminersorlutik Oqartussat Qitiusumik Siunnersuisoqarfiannut kommunimullu (ataatsimut) arlaleriarluni qinnuteqartarsimavoq. Paasissutissanilli paasiu-masaminik tamanik paasissutissinneqarsinnaasimangilaq, taamaattumillu Ombudsmandimut naammagittaalliorluni.

Ombudsmandip Qitiusumik Siunnersuisoqarfik attaveqarfigaa, taassumalu oqaatigaa Siunnersuisoqarfik pillugu naammagittaalliuutit taamani Isumaginninnermut, Ilaquta-riinnut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfiusumut (matuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussamut) suliassan-gortinneqarsinnaasut.

Taamaattumik naammagittaalliuut Ombudsmandip Naalackersuisoqarfimmut tassun-ga ingerlateqqillugu nassiuppa, pissutsit ingerlatsinermi oqartussaasumut qulliu-nerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit aqut-sinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit sularineqareersimatinnagit Ombudsmandimut suliassanngortinneqarsinnaannginnerannik Inatsisartut Ombuds-mandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersukkut aalaja-ngersaasimaneq innersuussutigalugu.

Naalackersuisoqarfiup innuttaasoq tamatuma kingornatigut nalunaarfigaa Naalacker-suisoqarfiup paasinninnera unaasoq innuttaasoq taanna suliami allagaatinik suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit paasitinneqar-sinnaatitaanngitsoq – suliamilu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inat-simmi malittarisassat tunngavigalugit paasitinneqarsinnaasoq.

Ombudsmandip kommuni innuttaasup suliami allagaatinik paasitineqarumalluni qin-nutigisaanik sularininneq pillugu arlalinnik apeqquteqarfigaa.

Kommunip Ombudsmandi akivaa suliaq kommunimit kukkusumik siusinnerusukkut su-larineqarsimasoq – kommunillu massakut paasinninnera unaasoq innuttaasoq taanna paasissutissanik paasiumasaminik paasitinneqarsimasussaagaluartoq.

Ombudsmandimut naammagittaalliorloqareersoq innuttaasoq oqartussaasumit ilaler-neqaraangat Ombudsmandip naammagittaalliummik sularinninnini aallaavittut unit-sittarpaa. Taamaattumik Ombudsmandi suliami allagaatinik paasitineqarumanermut tunngasumi kommunip sularinninnera eqqarsaatigalugu aamma annertunerusumik iliuseqaqqinngilaq.

(J. normut 2017-102-0011 aamma 2017-102-0012)

4.3 Suliami pissusiviusut suliami illua'tungeriinnit isumaqatigiinnigissutigineqaraangata

Ombudsmandip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsivii tamaasa pillugit naammagittaalliuutit suliarisarpai. Ombudsmandip paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat suugaluartulluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suliarinninnerminut ilaatillugu misissorsinnaavai.

Oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsinermik atuuttumik unioqqutitsillutik iliuuseqarnersut imaluunniit allatut iliorlutik suliassaminnik ingerlatsinermi kukkussuteqarnernut sumiginnaanernulluunniit pisuussuteqarnersut Ombudsmandip misissussavaa. Oqartussaasut ingerlatsinermi ileqqorissaarneq naapertorlugu iliuuseqarsimanersut Ombudsmandip ilaatigut misissorsinnaavaa.

Ombudsmandip angajoqqaat aapparit naammagittaalliuutaat 2016-imi tigoreerlugu misissuineq qulaani taaneqartut tunngavigalugit aallartippaa. Aappariit oqaatigaat meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranik akuersinissaminut kommunip sulisuinit tatineqartutut misigisimallutik. Aappariit oqaatigaat kommunip sulisui oqarsimasut angajoqqaat inissiinnermut akuersiumangikkunik meerartik inissiinerup nalaani takusinnaangikkaat.

Kommunip arlaleriaqaluni saaffigineqartareerluni Ombudsmandimut oqaatigaa kommunip sulisui angajoqqaanit aappariinnit taakkunannga paasissutissiissutigineqartutut oqarsimangitsut. Angajoqqaat taamatut kukkusumik misigisimanerat kommunip tamatumunnga peqatigitillugu ajuusaarutigaa.

Ombudsmandip misissuineq tamatuma kingornatigut unitsippaa, suliami illua'tungeriit suliami pissusiviusunik paasinninnerisa assigiinninnerat pissutigalugu suliami pissusiviusunik naliliiviginninnissaminut naammattumik tunngavissaqannginnini innersuussutigalugu.

Ombudsmandeqarfimmi sulianik suliarinninneq allakkatigut malittarisassatut pingaarnepaatut ingerlanneqartarpoq. Ombudsmandi ilisimannittunik killisiuinissaminut naliginnaasumik periarfissaqanngilaq, taamaalillunilu suliamik taamaattumik inaarutaasumik qulaajaaneq Ombudsmandip misissuinerani killissaliussat iluanni pisinnaanani.

(J. nr. 2016-907-0018)

4.4 Tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaalluni atorfeqartitaaneq soraarnerussutisiaqaataasinnaangilaq

Tjenestemandit soraarnerussutisiat itigartitsissutigineqarnissaannik taamani Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfiusup (matuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussap) aalajangiinera innuttaasup Ombudsmandimut 2017-imi naammagittaalliutigaa. Innuttaasooq ukiuni 12-ini, tassalu 1992-imit 2004-mut, tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaalluni atorfeqartitaasimavoq, isumaqarlunilu tjenestemandit soraarnerussutisiaqarsinnaatitaalluni. Innuttaasup tamatumunnga ikorfartuutitit ilaatigut oqaatigaa allakkanik arlalinnik tjenestemandit pensionisiaqarsinnaatitaanermut uppersaataasunik Naalackersuisoqarfimmi atorfilinnit tigusaqarsimalluni.

Ombudsmandip Naalackersuisoqarfik tamanna tunngavigalugu qinnuigaa suliami allagaatit nassiuteqqullugit. Ombudsmandip suliami allagaatit arlalippassuariarluni nukingisaareerluni 2018-imi februarimi tiguai.

Ombudsmandi suliami allagaatinik misissuereerluni isumaqarpoq Naalackersuisoqarfiup manna pillugu aalajangiineranik suliap sukumiinerusumik misissuiffigineratigut annertunerusutigut isornartorsuisinnaanini ilimanangitsoq, tassalu innuttaasooq tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaalluni atorfeqartitaasimanini pissutigalugu ukiuni 12-ini taaneqartuni tjenestemandit imaluunniit sulisitsisumit allamik akilersorneqartunik soraarnerussutisianik katersaqarsimasutut soraarnerussutisiaqarsinnaatitaangitsoq.

Taamani tjenestemandinut atugassarititaasunut assingusunik atugassaqartitaalluni atorfeqartitaanerup sulisitsisumit akilersugaasumik soraarnerussutisiaqaataasinnaatitaasimanginnera Ombudsmandip pingaartillugu isiginiarjaa.

Ombudsmandi isumaqarpoq pissutsit taamaannerat Naalackersuisoqarfiup ukiut ingerlaneranni allagarisarsimasaasa allangortinngikkaat, ilaatigut allakkat taakku toqqaannartumik soraarnerussutisiaqarsinnaatitaalersitsinngimmata, ilaatigullu allakkat taakku soraarnerussutisiaqarsinnaatitaaneq eqqarsaatigalugu erseqqarluttortaqarmata.

Naalackersuisoqarfiup allagarpassuisigut innuttaasup soraarnerussutisiami matusserneqarnissaannik paasinninnermik allamik paasinninneqalersinneqarsimanera pissutigalugu Naalackersuisoqarfik innuttaasulluunniit siusinnerusukkut sulisitsisua tamatumunnga taarsiissuteqarnissamut pissaaffeqarsinnaasut isumaqalersinneqarsimanersoq Ombudsmandip isummerfiginngilaq.

Tassunga taarsiullugu Ombudsmandip innuttaasoq apeqqummik taassuminnga eqqartuussivitsigut misiliisitseqqullugu innersuuppaa.

(J. nr. 2017-311-0042)

OMBUDSMANDI PILLUGU INATSIMMI § 11 TUNNGAVIGALUGU NALUNAARUTIGINNINERIT

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu inatsimmi § 11-kkut aalajangersarneqarpoq Inatsisartut inatsisaanni, Inatsisartut peqqussutaanni imaluuniiit aqutsinermi allaffissor-nikkut aalajangersakkani atuuttuni amigaateqartoqarneranik paasisaqaruma tamanna pillugu Inatsisartunut Naalakkersuisunullu nalunaaruteqassasunga. Kommunini aalajangersakkat amigaataat eqqarsaatigalugit kommunalbestyrelsimut pineqartumut aamma taamatut nalunaaruteqassaanga.

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut aamma Naalakkersuisunut aalajangersagaq taanna tunngavigalugu makku pillugit nalunaaruteqarpunga:

Naalakkersuisut suleriaasiat

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut Naalakkersuisunullu 23. oktober 2018-imi tamanna tunngavigalugu nalunaarutigaara Naalakkersuisut suleriaasiat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 18-imi, 9. november 2017-imeersumi § 1, imm. 1-ip kalaallisua paasisassaangitsoq.

§ 1, imm. 1 kalaallisut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Pisinnaatitaaffiit, Naalakkersuisut Inatsisartut inatsisaat malillugu suliassa-qartitaapput, imaluuniiit naalakkersuisunut ilaasortaq aalajangersimasoq inatsisartut inatsisaatigut, landstingip inatsisaatigut imaluuniiit inatsisartut peqqussutaatigut suliassa-qartitaavooq, Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussat inatsisinik atuutsitsineranni oqartussaaffimmik suliassa-qartitaasutut isigineqarput.”

§ 1, imm. 1 qallunaatut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Beføjelser, som efter en Inatsisartutlov er tillagt Naalakkersuisut, eller som ved en Inatsisartutlov, landstingslov eller en landstingsforordning er tillagt et bestemt medlem af landsstyret, anses som tillagt Naalakkersuisut som Selvstyrets udøvende myndighed.”

Nalunaarummi oqaatigaara aalajangersakkap kalaallisuuata massakkut oqaasertalersugaanera isumaqanngitsoq.

Tamatumunnga peqatigitillugu oqaatigaara nalunaarutip oqaasertaasa sinnerisa nutserneqarnerat nalunaarutiginnikkut tassuuna isummerfiginngikkiga.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit

Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamanna tunngavigalugu 21. december 2018-imi nalunaarutigaara isumaginninnermik suliassa-qarfimmi pissaanermik atui-

neq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1-imi, 21. november 2013-imeersumi (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 20, imm. 1-ip aamma § 31, imm. 4-p kalaallisua qallunaatuvalu assigiinngissuteqartut.

1. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 20, imm. 1 kalaallisut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinni isuman-naallisakkani § 5 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuinermi, ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaata taassumaluunniit tullersortaata paasissutissat tuliuttut nalunaaruteqarnermut immersugassamut siunertamut tamatumunnga suliarineqartumut nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit nalunaarsus-sava: [...]”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 20, imm. 1 qallunaatut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Ved fysisk magtanvendelse efter § 5, herunder nødværge og nødret efter kriminallovens kapitel 2, på døgninstitutioner herunder sikrede døgninstitutioner, skal døgninstitutionens leder eller dennes stedfortræder inden for 24 timer registrere følgende oplysninger på et indberetningsskema udarbejdet til dette formål: [...]” [uanga ataatigut titagara]

Taamaalilluni “herunder nødværge og nødret efter kriminallovens kapitel 2”-p nutserneqarnera aalajangersakkap kalaallisuuani amigaataavoq.

2. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4 kalaallisut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorumi pisortap, imaluunniit suli-sup, pisortamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartup matunik ammaas-sutit immikkut ittut inummut ataatsimut arlaqartunulluunniit atorsinnaagai kommunalbestyrelsi aalajangiisinaavoq, imaappat [...]”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 4 qallunaatut imaattunik oqaasertaqarpoq:

“Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at lederen af et bo- eller dagtilbud eller den ansatte, deraf lederen bemyndiges dertil kan anvende særlige døråbnere ved yderdøre for en eller flere personer i en afgrænset periode, når [...]” [uanga ataatigut titagara]

Taamaalillutik “ved yderdøre”-p aamma “i en afgrænset periode”-p nutserneqarneri aalajangersakkap kalaallisuuani amigaataapput.

Qaanaami utoqqaat illuat Ombudsmandeqarfimmit misissuiar-
tortunit aprilimi tikeraarneqarpoq.

Misissuinerit pillugit ataatsimut oqaatigisassat

Paaqqinniffiit ataasiakkaat najugaqartuutiminnik pitsaasumik pinninersut malittari-sassanillu paaqqinniffinnut ataasiakkaanut atuuttunik eqqortitsinersut paasiniaaneq Ombudsmandip misissuisarnerisa siunertaraat. Misissuinerit paaqqinniffiit initaat aamma misissorneqartarput, misissuiartortullu pisortaqatigiinnik, sulisunik, najuga-qartunik taakkualu ilaqutaannik oqaloqateqartarput.

Paaqqinniffiit misissuineq sioqqulluarlugu misissuisoqarnissaanik allakkatigut kaler-rinneqartarput, aammali Ombudsmandi siumut kalerreeqqarnani misissuisinnaavoq.

Misissuinerup kingornatigut nalunaarusiortoqartarpoq. Ajornartorsiutit suut misis-suiartortut misissuinerminni maluginiarsimaneraat nalunaarusiani taakkunani allaase-rineqartarput. Ombudsmandip paaqqinniffinnut ataasiakkaanut kaammattuutai nalu-naarusiani aammattaaq takuneqarsinnaapput.

Misissuinerit tamatuma saniatigut Ombudsmandip Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasunut kommunalbestyrelsimulluunniit saaffiginninnissaanut pissutissaqa-lersitsisinnaapput.

2018-imi misissuinerit pillugit takussutissiaq

Ukioq taanna misissuinerit pillugit takussutissiaq tulliuullugu takutinneqarpoq, misis-suinerit ataasiakkaarlugit naatsumik allaaserinninnermik malitseqartumik. Misissui-nerit pillugit nalunaarusiat tamarmiusut Ombudsmandeqarfiup nittartagaani www.ombudsmandi.gl-imi atuarneqarsinnaapput.

Ulloq	Paaqqinniffik	Paaqqinnifiup suususia	Meeqqat pisinnaataaffii pillugit suliniqatigiiffik MIO peqataavoq	Najugartunik oqaloqateqarnerit	Sulisunik oqaloqateqarnerit	Ilaqutaasunik oqaloqateqarnerit
6. marts 2018	PITU - Nuummi immikkoortartaqarfik	Meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffik imminut pigisoq	Aap	3	7	0
5. april 2018	PITU - Tasiilami immikkoortartaqarfik	Meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffik imminut pigisoq	Aap	3	3	0
26. april 2018	Qaanaami Utoqqaat Illuat	Utoqqaat Illuat	Naagga	5	5	0
25.-27. september 2018	Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq	Innarluutlinnik paaqqinniffik	Naagga	0	17	1

Ulloq unnuarlu paaqqinniffik imminut pigisoq PITU

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut paaqqinniffiup imminut pigisup PITU-p immikkoortartaqarfiini tulleriinneri malillugit Nuummiittumi Tasiilamiittumilu 6. marts 2018-imi aamma 5. april 2018-imi misissuipput. Misissuineq taanna Ombudsmandeqarfiup ulloq unnuarlu paaqqinniffimik namminersortumik misissuineraa siulleq.¹

Misissuiartortut PITU paaqqinniffittut najugartunut toqqissisimanartunik angerlarsimaffippalaartunillu sinaakkusiiniarnermik aallussiffiusutut pitsaasunik paasisaqarfiigaat. Pissutsilli ataasiakkaat oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqalersitsipput.

Misissuiartortut Nuummi Tasiilamilu immikkoortartaqarfiit eqqarsaatigalugit isumaqarput paaqqinniffiit meeqqat tamarmik immikkut ineeralerlugit aqqissuunneqarsimannginnerat ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit nalunaarummut naapertuuttuunngitsoq.

¹ Ombudsmandi pissutsinik paaqqinniffinni namminersortuni il.il. meeqqat eqqarsaatigalugit suliassanik imaaliillaannaq isumagisaqartuni meeqqat atugaannik misissuinissaminut Ombudsmandi pillugu inatsisip allannguutaatigut 1. juli 2017-imi atortuulersukkut periarfissaqalerpoq.

Aammattaaq takuneqarsinnaavoq PITU-p Nuummi immikkoortorta qarfirmi najugaqartunut arfinilinnut Tasiilamilu immikkoortorta qarfirmi najugaqartunut sisamaasunut tamanut iliussissanut pilersaarutit nutartikkat tigusimannikkai. Tamanna kommunitut akisussaasuusunut malugeqqullugu oqaatigineqarpoq.

PITU-p Nuummi immikkoortorta qarfia pillugu immikkut oqaatigisassat

Ilaatigut malugineqarpoq nakorsaait sikaavimmi nakorsaataasivimmi parnaarsimasu-miitinneqanngitsut, pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineru sulisunut tunniunneqarsimanngitsoq kiisalu najugaqartut ilaqutaallu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimatinneqarsimanngitsoq.

Tamatuma saniatigut najugaqartut angajoqqaavimmi attaveqarnermi paasissutissat nutartikkat pigineqarnissaat PITU-p ingerlaavartumik isumagissagaa misissuineq pillugu nalunaarusiami kaammattuutigineqarpoq.

PITU Nuummi misissuinerup kingunitsianngua allappoq oqaatigineqartut paaqqinniffiup tusaatissatut tigugai. PITU ilaatigut allappoq nakorsaait paaqqinniffiup sikaavimmi nakorsaataasivimmi parnaarsimasuni siunissami toqqortariniai, pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisunut tunniunneqarsimasooq, taamatuttaarlu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat najugaqartunut ilaqutaasunullu ilisimatit-sissutigineqarnerat paaqqinniffiup aallartissimaga. Paaqqinniffiup tamatuma saniatigut oqaatigaa PITU najugaqartut angajoqqaavisa tamarmik attaveqarfigineqarnerini paasissutissat pissarsiariniarlugit aallartissimasooq.

PITU-p Nuummi immikkoortorta qarfianik misissuineq pillugu suliaq Ombudsmandip tamatuma kingornatigut inaarlugu suliarineqartutut isigaa.

PITU-p Tasiilami immikkoortorta qarfia pillugu immikkut oqaatigisassat

Pissaanermik atuinerup pisuni marlunni nalunaarutigineqarsimannginera misissuineq pillugu nalunaarusiami isornartorsiorneqarpoq. Pissaanermik atuinerit siunissami pisuni tamani pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu nalunaarutigineqartarnissaat PITU-p qulakkiissagaa inassuteqaatigineqarpoq.

PITU misissuinerup kingornatigut allappoq pisortaatigiit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisunut oqaloqatiginnissutigisimagaat.

PITU-p Tasiilami immikkoortorta qarfianik misissuineq pillugu suliaq Ombudsmandip tamatuma kingornatigut inaarlugu suliarineqartutut isigaa.

Qaanaami Utoqqaat Illuat

Ombudsmandeqarfirmitt misissuiartortut Qaanaami Utoqqaat Illuanni 26. april 2018-imi misissuipput. Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut Utoqqaat Illuannut aamma Avannaata Kommunitut 18. september 2018-imi nassinneqarpoq.

Kommunip nalunaarusiamut missingiut pillugu oqaaseqaatai Ombudsmandip 28. december 2018-imi tiguai. Taamaattumik inaarutaasumik nalunaarusiaq aatsaat 2019-imi saqqummerumaarpoq.

Meeqqat Angerlarsimaffiat Ivaaraq

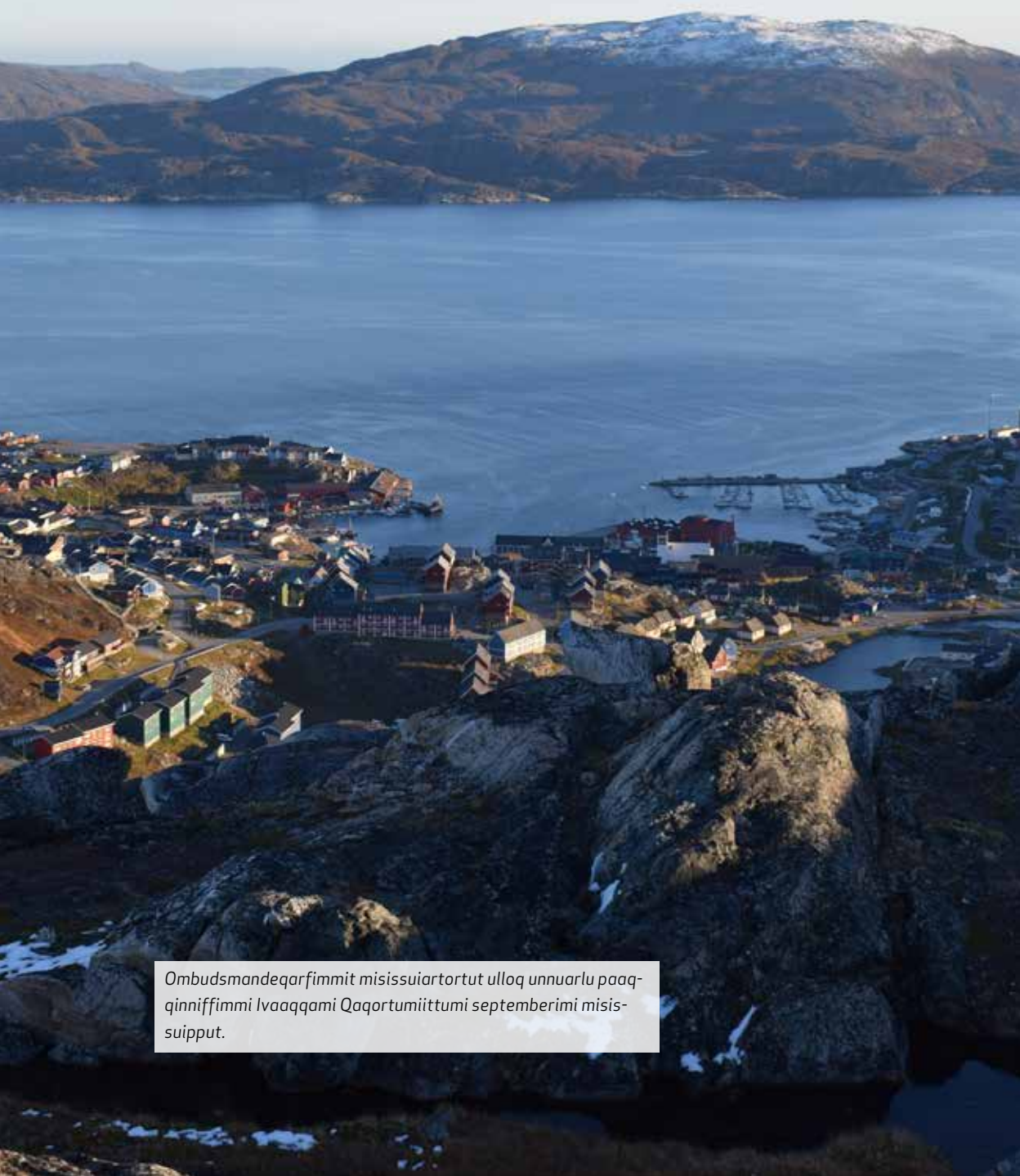
Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Meeqqat Angerlarsimaffianni Ivaaqqami meeqqanik, inuusuttunik inersimasunillu innarluutilinnik paaqqinniffimmi Qaqortumiit-tumi 1. aamma 2. maj 2017-imi misissuipput.

Sulisut ilaqutaasullu misissuinermi oqaatigaat paaqqinniffimmi sulisussaaleqineq pif-fissat ilaanni ajornartorsiuterujussuusartoq – pingaartumik sapaatit akunnerisa naane-rini ullunilu akissarsiffiusuni, taakkunanimi sulisut ilaat suliertunngitsoorsinnaasarma-ta. Sulisut najugaqartunik anartarfimmi aqunngatitsinissaminnut, uffaanssaminnut sammisassaqtitsinissaminnullu tamatuma kingunerisaanik ilaanneeriarlutik piffis-saaleqisarsimapput.

Ombudsmandip paasissutissat taakku misissuineq pillugu nalunaarusiamini isumaku-lunnartorujussuartut allaaserai.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Ivaaqqami malitseqartitsiviusumik 2018-imi septemberimi misissuipput.

Ombudsmandi misissuineq taanna pillugu nalunaarusiami allappoq isumaqarluni sulisut sulinngitsoortarneri – taakkualu najugaqartunut kingunerisaat – 2017-imi majimi mi-sissuinermi paasineqartunit erseqqissumik annikilleriarsimasut. Pitsanngoriaat taan-na Ombudsmandip pitsaasorujussuartut taavaa.

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut ulloq unnuarlu paaq-qinniffimmi lvaqqami Qaortumiittumi septemberimi misissuipput.

TIKERAARNERIT ANGALANERILLU

PITU-mi Nuummiittumi misissuineq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut ulloq unnuarlu paaqqinniffiup PITU-p Nuummi immikkoortortaarfiani misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 6. marts 2018-imi ingerlappaat.

PITU-mi Tasiilamiittumi misissuineq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut ulloq unnuarlu paaqqinniffiup PITU-p Tasiilami immikkoortortaarfiani misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 5. april 2018-imi ingerlappaat.

Tasiilami paasisitsiniaaneq

Ombudsmandeqarfimmi sulisut 6. april 2018-imi Tasiilamiipput, 10. april 2018-imi Kuummiiniillutik kiisalu 17. april 2018-imi Kulusummiillutik. Taakkunani tamani Ombudsmandeqarfiup sulisuisa oqaloqatiginissaannut periarfissaqarpoq.

Qaanaami Utoqqaat Illuanni misissuineq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut Utoqqaat Illuanni misissuineq siumut nalunaarutigeriigaq 26. april 2018-imi ingerlappaat.

Qaanaami paasisitsiniaaneq

Ombudsmandeqarfimmi sulisut 27. april 2018-imi Siorapalumiipput, 29. april 2018-imi Qeqertaniillutik kiisalu 1. maj 2018-imi Qaanaamiillutik. Taakkunani tamani Ombudsmandeqarfiup sulisuisa oqaloqatiginissaannut periarfissaqarpoq.

Qaanaami pikkorissaaneq

Ombudsmandeqarfimmi sulisup Avannaata Kommuniata Qaanaami ingerlatsiviani sulisut ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermik 2. maj 2018-imi pikkorissarpai.

Ilisimatusarfimmi ilinniartut Ombudsmandeqarfik pillugu atuartinneqarnerat

Inatsisilerinermi pisortara Ilisimatusarfimmi (Kalaallit Nunaata Ilisimatusarfiani) isumaginninnermi siunnersortinngorniatut atuaqatigiinnik 3. maj 2018-imi atuartitsivoq. Qulequtaasoq tassaavoq Inatsisartut Ombudsmandiata suliassai sulineralu, itisilerujussuanngikkaluarlugit.

Lagtingip Inatsisinut Ataatsimiititaliaa

Savalimmiumi Lagtingip Inatsisinut Ataatsimiititaliaata 11. maj 2018-imi pulaarpaannga. Ataatsimiititaliap Ombudsmandeqarfik pillugu paasisassaqaqarnissani sulilluni Kalaallit Nunaannut angalanerminut atatillugu kissaatigisimavaa.

Inatsisartuni ilaasortanik pulaartoqarneq

Inatsisartuni ilaasortat arlallit 22. maj 2018-imi pulaarpaannga. Hans Enoksen Inatsisartut Siulittaasuattut qinigaqqammersoq taamatut pulaarnissamik suliniuteqartuusimavoq.

Borgmesterinik nutaanik marlunnik ataatsimeeqateqarneq

Kommuni Qeqertalimmi borgmesteri Ane Hansen aamma Avannaata Kommuniani borgmesteri Palle Jeremiassen 23. – 25. maj 2018-imi ataatsimeeqatigaakka.

Ataatsimiinnerit taakku uanga suliniuteqarnikkut ingerlanneqarput, kommunimmi nu-taat taakkua Ombudsmandeqarfiullu siunissami suleqatigiinneranni sapinngisamik pitsaanerpaanik atugassaqartoqarnissaa kissaatigigakku. Ombudsmandeqarfik ilisari-tippara, kommunillu eqqarsaatigalugit uanga sulisumalu suliarigajuttakkavut ajor-nartorsiutigigajuttakkavullu saqqummiullugit. Borgmesterit uangalu kommunit ataa-siakkaarlutik Ombudsmandeqarfiullu suleqatigiinnerat qitiusumi sorlaligaasoq tama-tumunnga atatillugu oqaloqatigiissutigaarput, kommunillu marluk taakku tamarmik im-mikkut inummik qullersaqarfimmi inissisimasumik Ombudsmandeqarfiup aalajangersi-masumik attaveqarfigisartagassaanic toqqaapput.

Kalaallit Nunaata Eqqartuussivia

Pisortap tullia kiisalu eqqartuussivimmi sulianik suliarinnittut allaffimmiullu arlallit Kalaallit Nunaata Eqqartuussivianeersut paasisassarsiorlutik pulaarnerminnut atatil-lugu Ombudsmandeqarfiup sulinera pillugu paasisaqarusuttut Ombudsmandeqarfiul-lu Qatannugitiinniit illutoqaanni allaffeqarfianik takusaqarusuttut sulisuma 31. maj 2018-imi naapisimaarpat.

Hans Enoksenimik ataatsimeeqateqarneq

Inatsisartut Siulittaasuata Hans Enoksenip qaaqquineratigut allaffiani 1. juni 2018-imi pulaarpara. Ataatsimiinnermi tassani Ombudsmandip sulinera massakullu suliarisai pillugit ataatsimut ilisimatitsissuteqarpunga.

Nersornaammik saqqarmiulerneqarneq

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat Hans Egedep Illuani nalliuttorsiorpa-laartumik katerisimaarnermi Nersornaammik guultiusumik 22. juni 2018-imi saqqar-miulerpaannga. Inatsisartut Siulittaasuat Hans Enoksen saqqarmiullisuuvoq.

Nunat Avannarliit Ombudsmandiisa ataatsimiinnerat

Nunat Avannarliit Ombudsmandiisa Helsinkimi 22.-24. august 2018-imi ataatsimiin-neranni uanga inatsisilerinermilu pisortara peqataavugut. Nunat Avannarliit Ombuds-mandiisa ataatsimiinneri Nunat Avannarliit tullerriiarlutik qaaqquisuuffigisartagaat ukioq allortarlugu pisarput, taakkunanilu Danmarkimi, Norgemi, Sverigemi, Finlandimi, Savallimmiuni Kalaallillu Nunaanni Ombudsmandit kiisalu qitiusumik pisortat sulianil-lu suliarinnittut ataasiakkaat peqataasarlutik. Ataatsimiinnerni taakkunanani Ombuds-mandeqarfinni ataasiakkaani killiffiit saqqummiunneqartarput, Ombudsmandillu tulle-riiarlutik saqqummiussaasut sukumiisut tunngavigalugit qulequttat ataatsimuunerusoq tunngasut siumut sammititaasut tunngaviumillu pingaaruteqartut oqaluserineqar-tarlutik.

Kommuni Qeqertalimmi aamma Avannaata Kommuniani pikkorissaaneq

Tulleriinneri malillugit Kommuni Qeqertalimmi aamma Avannaata Kommuniani ingerlat-sivinni sulisut pisortaa-sullu uanga fuldmægtigimalu ilaata 18.-20. september 2018-imi pikkorissarpavut. Taamatut pikkorissartitsineq kommunini pineqartuni borgmesterinik majip qaammataani ataatsimeeqateqarnerma kingunerisaanik ingerlanneqarpoq.

Meeqqat Angerlarsimaffianni Ivaaqqami misissuineq

Ombudsmandeqarfimmit misissuiartortut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Meeqqat Angerlarsimaffianni Ivaaqqami Qaqortumiittumi misissuineq ullormik ataatsimik siu-mut piffissaliillutik 25. - 27. september 2018-imi ingerlappaat. Misissuineq taanna Om-budsmandeqarfiup paaqqinniffimmik 2017-imi majimi misissuineranut malitseqartit-siviuvoq.

Pisortat pillugit inatsiseqartitsiner-mi inatsisilerinermik ilinniartunik atuartit-sineq

Inatsisilerinermi pisortara fuldmægtigimalu ilaat Ilisimatusarfimmi ilinniartitsissummi nutaani "Pisortat pillugit inatsiseqartitsiner-mi inatsisilerineq"-mi ilinniartunik 16. no-vember 2018-imi atuartitsipput. Ombudsmandip suliassai piginnaatitaaneralu atuar-titsiner-mi aallaavigineqarput, taamatuttaarlu suli-at nutaajunerusut ataasiakkaat eqqartorneqarlutik.

Ilisimatusarfimmi ilinniartunik atuartitsineq

Fuldmægtigima ilaata Ilisimatusarfimmi atuaqatigiit inuiaqatigiilerinermik ilinniartut Ombudsmandip suliai suliassaalu pillugit 4. december 2018-imi atuartippai. Isumagin-ninnermi siunnersuisunngorniarlutik ilinniartut Ombudsmandeqarfimmi tamatuma pis-suseqataanik 6. december 2018-imi atuartinneqarput.

Kamilla Krogh Jensen atorffimmi 2017-imi oktoberip naanerani inuttaaruttumi 1. januar 2018-imi atorfinitsippara. Kamilla Krogh Jensen Syddansk Universitetimit inatsisilerituumut kandidatiuvoq.

Bula Larsen nutserisutut/oqalutsit atorffimmit 2018-imi augustip naanerani so-raarpoq. Taarsiullugu nutserisoq/oqalutsi Ole Heinrich atorffimmi 1. december 2018 atorfinitsippara.

Ombudsmandeqarfimmi ukiup naanerani uku sulisorineqarput:

Inatsisilerinermi pisortaq Kim Blokbo

Nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen

Siunnersortit pisortaat Lasse E. Risager

Immikkut siunnersorti Franz Amdi Hansen

Fuldmægtig Henrik Bach

Fuldmægtig Maliina L. Lyberth

Fuldmægtig Kamilla Krogh Jensen

Nutserisoq/oqalutsi Ole Heinrich

Allatsi Alice Møller

KISITSISIT ATORLUGIT TAKUSSUTISSIAT

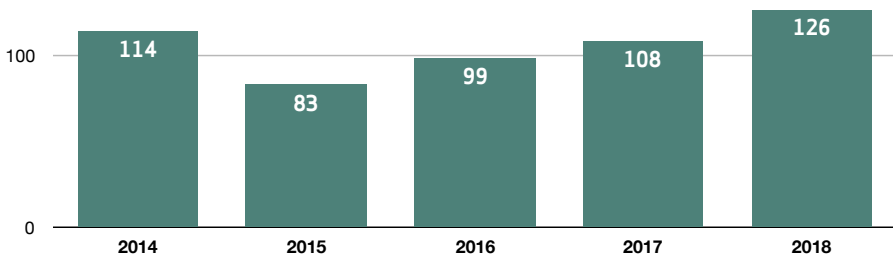
Kapitali manna Ombudsmandip 2018-imi sulianik suliarinninnerani kisitsisinik pingaarnernik imaqarpoq. Ukiut nalunaarusiuunneqartut siuliini sisamani kisitsisit sanilliuunneqarsinnaasut sanilliuussitutit aammattaq takutinneqarput.

2018-IMI SULIAT NUTAAT

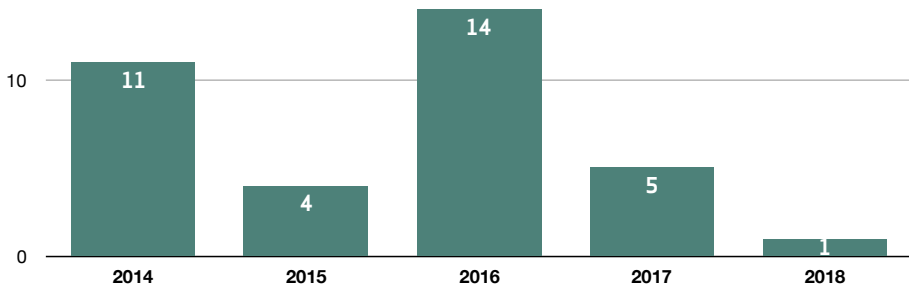
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut	126
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut	1
Katillugit	127

Misissuinerit ingerlanneqartut	4
Ilitersuinerit	176

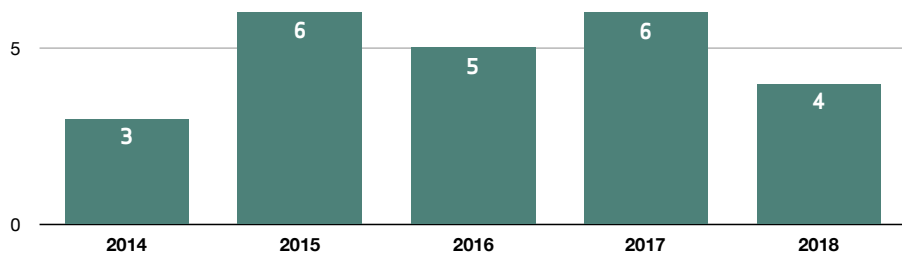
Naammagittaalliuutitut suliat pilersinneqartut

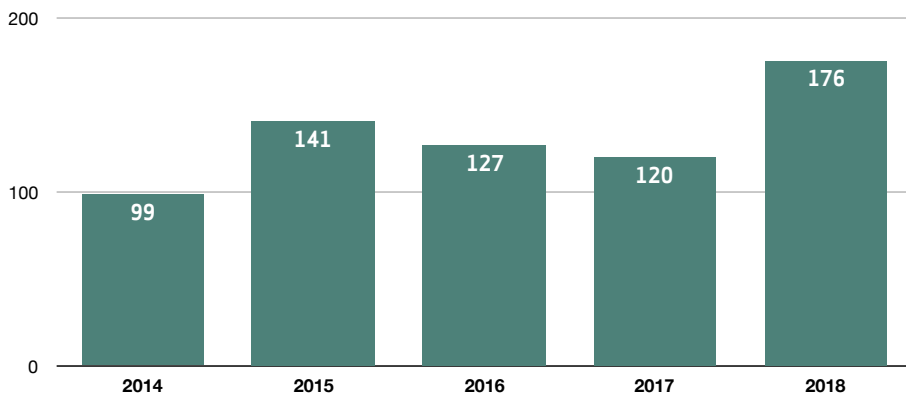
Namineerluni misissuiffiginninnertut suliat pilersinneqartut

Misissuinerit ingerlanneqartut

Ilitsersuinerit

Suliat 2018-imi inaarlugit suliarineqartut

Naatsorsukkat tulliuttut sulianik 2018-imi inaarlugit suliarineqartunik tunngaveqarput. Taamaalillutik naatsorsukkat taakku sulianut inaarlugit suliarineqartunut 2018-imi ukiuniluunniit nalunaarusiuunneqartuni siusinnerusuni tiguneqarsimasinnaasunut tunngasuupput.

Suliat imatut inerneqarput

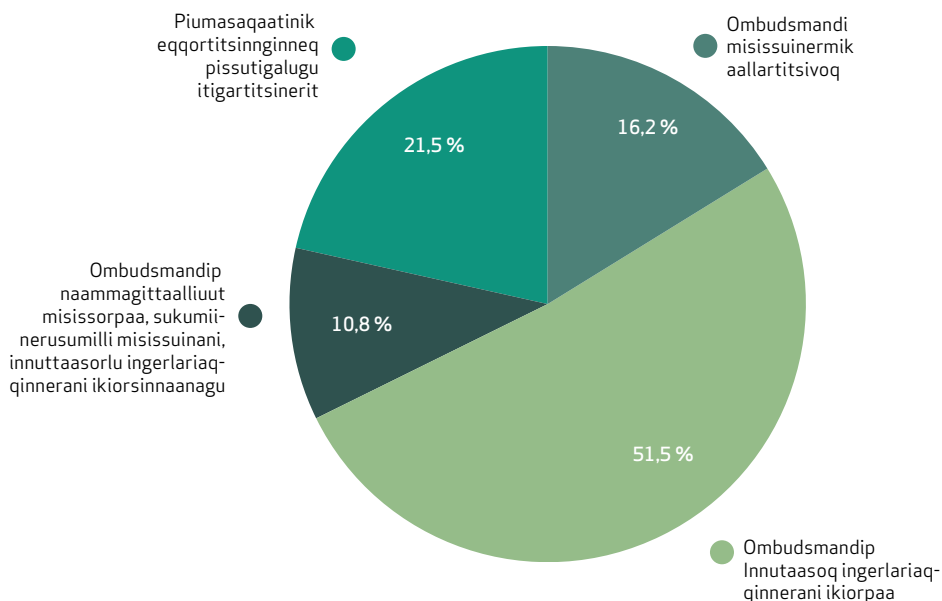
Ombudsmandi misissuinermik aallartitsivoq	
Isornartorsiuneq, inassuteqaatit il.il.	3
Isornartorsiuisoqanngilaq, inassuteqaateqartoqanngilaq il.il., matumani oqartus-saasup suliarinneqqilerner ilanngullugu eqqarsaatigalugu	18

Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa	67
---	-----------

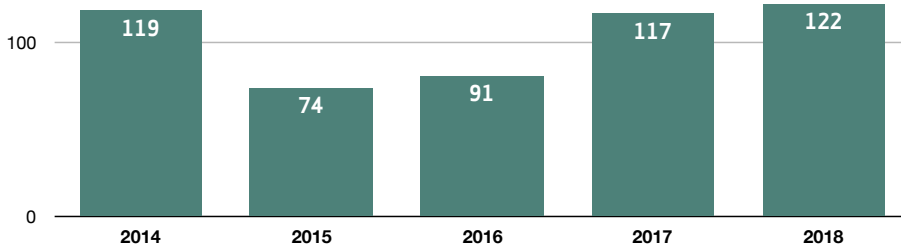
Ombudsmandip naammagittaalliut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissuinanani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu	14
--	-----------

Piumasaqaatinik eqqortitsinnginneq pissutigalugu itigartitsinerit	
Naammagittaalliut kingusinaarluni tunniunneqarpoq	4
Naammagittaalliornissamat periarfissat allat atorneqarsimanngillat, Ombudsmandillu innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanngilaa	3
Naammagittaalliut Inatsisartunut, eqqartuussivinnut, naalagaaffimmi oqartus-saasunut allanulluunniit Ombudsmandip pisinnaatitaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsunut tunngasuvoq	8
Naammagittaalliut tunuartinneqarpoq naammagittaalliortorluunniit Ombudsmandip saaffignissutaanut qisuariannigilaq	7
Ombudsmandi suliap suliarineqarnerani peqataasinnaassuseqannginnerarpoq	5
Kinaassuseq isertuullugu naammagittaalliutit	1

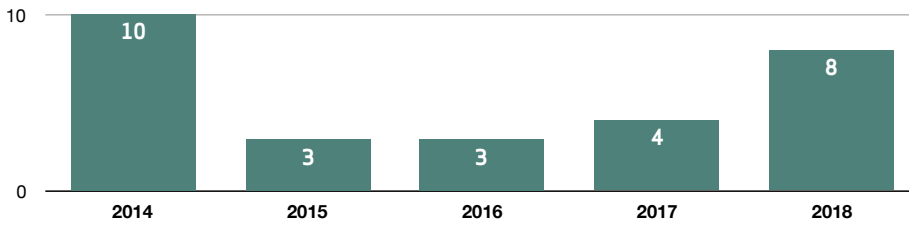
Suliat inaarlugit suliarineqartut katillugit	130
Taakkunannga nammineerluni misissuiffiginninnerit	8

Suliat inaarlugit suliarineqartut

Namineerluni misissuiffiginninnerit inaarlugit suliarineqartut

Taaguutit sumut tunngasuuppat?

Ombudsmandi misissuinermik aallartitsivoq

Tassani suliat Ombudsmandip misissuiffigisimasai aamma soorlu suliami allagaatinik aamma/imaluunniit oqaaseqaammik pissarsiniarfigisimasai ilaapput.

Ombudsmandip innuttaasoq ingerlariaqqinnerani ikiorpaa

Tassani suliat Ombudsmandip misissuinermik aallartitsingikkaluarluni suliarisimasai ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaasinnaapput suliat oqartussaasumut susassa-qartumut siullermik suliarisassanngorlugit nassiunneqarnissaat eqqornerpaasutut Ombudsmandip isigisai. Taakkunani suliat assersuutigalugu oqartussaasumi inaarlugit suliarineqarsimangitsut aamma suliat naammagittaalliortup tunngavilersuutai (ta-maasa) oqartussaasup isummerfigissallugit periarfissaqarfigisimangisai ilaapput. Taakkunani suliat oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut ator-neqarsimangitsumik periarfissallit taamaattumillu Ombudsmandip oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliorfissamut ingerlateqqillugit nassiussai ilaapput.

Ombudsmandip naammagittaalliuut misissorpaa, sukumiinerusumilli misissui-nani, innuttaasorlu ingerlariaqqinnerani ikiorsinnaanagu

Tassani suliat misissuinermik aallartitsinermut allatulluunniit suliarinninnissamut pis-sutissaqalersitsingitsut ilaapput. Taakku assersuutigalugu tassaapput suliat upper-narsaatnik naliliinermik imaqarneri erseqqissut, ingerlatsiviup inuit ataasiakkaat pil-lugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu sulinera, suliat suulluannngitsut, suliat naalak-kersuinikkut siunertanik imaqartut sulialluunniit naammagittaalliuut aallaavigalugu ta-kuneqarsinnaasut isornartorsiuinissaq ilimanangitsoq.

Kikkut naammagittaalliutigineqartut suliallu Ombudsmandeqarfimmi qanoq iner-
garnerat ataani naatsorsuinerit takutippaat.

Kikkut naammagittaalliutigineqarpat ¹	Misissuinerit		Ombudsman- dip innuttaas- oq ingerla- riaqqinnerani ikiorpaa	Ombudsman- dip naamma- gittaalliut misissorpaa, sukumiineru- sumilli misis- sui-nani, innut- taasorlu inger- lariaqqinnera- ni ikiorsinnaa- nagu	Piumasaqaati- nik eqqortit- sinnginneq pissutigalugu itigartitsinerit
	Isornar- torsiuineq il.il.	Isornar- torsiu- soqanng. il.il.			
Kommuni ataaseq arlallilluunniit ²	3	9	39	9	8
Ineqarnermut Attaveqaqati- giinnermullu Naalakkersuiso- qarfik			2	1	2
Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik		1			
Aningaasaqarnermut Nunanilu Avannarlerni Suleqatigiinner- mut Naalakkersuisoqarfik			3		
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakker- suisoqarfik		1	2		3
Isumaginninnermut Inatsisi- nillu Atuutsitsinerimut Naalak- kersuisoqarfik		2	1		
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik		1	1		1
Ilinniartitaanerimut, Kulture- qarnerimut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik		2			1
Nunanut Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik			2		

¹ Tabelit kikkut naammagittaalliutigineqarnerannik takutitsisut Naalakkersuisoqarfinnut ukiup naane-
rani piusunut agguataarsimapput. Suliat inaarlugit suliarineqartut oqartussaasunut suliassaqarfim-
mut allamut nuussimasunut atorunnaarsinneqarsimasunulluunniit imaluunniit Naalakkersuisoqarfip
pisinnaatitaanerup ukiup naanerani inissiffigisaata ataaniittunut tunngasuupput. Oqaatigaarali Qaa-
suitsup Kommunian ilanngukkiga, naak kommuni 1. januar 2018 aallarnerfigalugu tullerinneri malillugit
Avannaata Kommunianut aamma Kommuni Qeqertalimmut avinneqaraluartoq.

² Kommunit assigiingitsut pillugit suliat tamarmik ataatsimut naatsorsorneqarput. Tamanna naam-
magittaalliortup kinaassutsiminik isertussiinnarsinnaasariaqarnerata isiginiarneqarneranik pissute-
qarpoq.

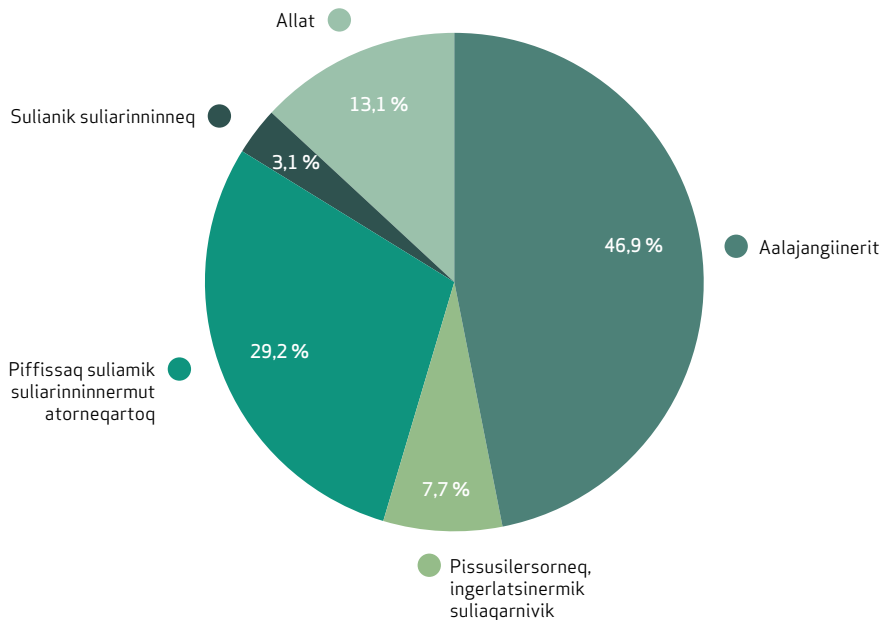
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqartut			1		
Ineqarneq pillugu Naammagittaalliuteqartarfik			1		
Kalaallit Nunaanni Tusagsiuit pillugit Aalajangiisartut			2		
Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik			1	2	
Greenland Business A/S		1			
Ilisimatusarfik				1	
INI A/S			2		
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat					1
Peqqissaanermik Ilinniarfik			1		
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik		1	3		2
Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik			2		
Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik			1		
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik			1	1	2
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaati-taanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsut			2		8

SULIAT SUMUT TUNNGASUUPPAT?

Kikkut naammagittaalliutiginartut suliallu qanoq inerreqartut ataani naatsorsuinermi takutinneqarput.

Kikkut naammagittaalliutiginartut	Aalajangiinerit	Pissusilerorneq, ingerlatsinermik suliaqarnivik	Piffissaq suliamik suliarinninnermut atornerqartoq	Sulianik suliarinninneq	Allat
Avannaata Kommunia	1	1	3		1
Kommuni Kujalleq	5	2	5		
Kommuneqarfik Sermersooq	11	1	11	3	
Kommuni Qeqertalik	4		5	1	
Qaasuitsup Kommunia	2	1	3		1
Qeqqata Kommunia	2		2		1
Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik	4				1
Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1				
Aningaasaqarnermut Nunanilu Avannarlerni Suleqatigiinnermut Naalakkersuisoqarfik	2		1		
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik	4				2
Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik	1	1			1
Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik			1		2
Ilinniartitaanermut, Kulturqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	3				
Nunanut Allanut Tunngasunut Naalakkersuisoqarfik	1		1		
Qartussaasut allat il.il. Ombudsmandip pisinnaaitaanerani pineqartunut ilaatinneqartut					1

Ineqarneq pillugu Naammagittaalliuteqartarfik			1		
Kalaallit Nunaanni Tusagassiuutit pillugit Aalajangiisartut			2		
Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik	2		1		
Greenland Business A/S	1				
Ilisimatusarfik	1				
INI A/S	1				1
Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat					1
Peqqissaanermik Ilinniarfik	1				
Suliaq kommunit arlalinnut tunngasuuvoq	1		1		
Akilerartarnermik Aqutsisoqarfik	3	1	1		1
Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik	2				
Peqqisutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik	1				
Aningaasaqarnermik Sulisoqarnermillu Aqutsisoqarfik	3	1			
Oqartussaasut il.il. Ombudsmandip pisinnaattaanerani pineqartunut ilaatinneqanngitsut	4	2			4

Aalajangiinerit	61
Pissusilersorneq, ingerlatsinermik suliaqarnivik	10
Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq	38
Sulianik suliarinninneq	4
Allat	17

Kukkunerit sumiginnaanerilluuniit annertunerusut

Pisortat ingerlatsivianni annertunerusumik kukkussuteqartoqarsimanissaa imaluuniit sumiginnaasoqarsimanissaa ilimagisariaqartoq Ombudsmandip suliamik misissuinerata takutippagu, Ombudsmandi suliaq pillugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut tamatumunngalu peqatigitillugu Naalakkersuisunut imaluuniit kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqassaaq.

Tamanna Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 23-kkut aalajangersarneqarpoq.

Ombudsmandi 2018-imi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu marloriarluni uku pillugit nalunaaruteqarpoq:

- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik
- Kommuni

Suliat Ombudsmandimut taartaasartup suliarisai

Ombudsmandi 2018-imi suliani tallimani sulianik suliarinninnermi peqataasinnaassuseqarnani nalunaarpoq, taamaattumillu suliat taakku Ombudsmandimut taartaasartumut, Folketingip Ombudsmandianut Jørgen Steen Sørensenimut suliarisassanngortillugit ingerlateqqillugit nassiunneqarput.

Ombudsmandimut taartaasartup suliat katillugit sisamat 2018-imi inaarlugit suliarai.

Eqikkaaneq

Ilitersuinerit 2018-imi amerleriarujussuartut Ombudsmandeqarfiup misigaa. Ombudsmandeqarfik 2018-imi 176-eriarluni ilitersuivoq, tassalu 2017-imut 120-riarluni ilitersuiffiusimasumut sanilliullugit 56-inik amerlanerullutik. Taamaalilluni 46,6 %-imik amerleriaat pineqarpoq.

Naammagittaalliutit tiguneqartut amerleriarnert Ombudsmandeqarfiup taamatutaaq misigaa, tassa naammagittaalliutit 2017-imi 108-simasut 2018-imi 126-nngorsimammata, amerleriaat 16,6 %-iulluni.

Ombudsmandeqarfimmut saaffiginnissutit amerlassusiat Ombudsmandeqarfiup paasisitsiniaasimaneranut misissuisimanerinullu ilaatigut ataqatiginneqarsinnaavoq.

Ombudsmandeqarfiup video Ombudsmandeqarfimmut naammagittaalliornissamut periarfissat pillugit paasisutissanik imaqartoq 2018-imi aammattaaq saqqummersippaa. Video taanna Ombudsmandeqarfiup nittartagaani takuneqarsinnaavoq, tamatumalu saniatigut KNR-imi decemberip qaammataani takutinneqarluni.

Suliat nammineerluni misissuiffiginninnertut pilersinneqartut ikileriarnert atugas-siissutinik atuinerup ilitersortinniartut naammagittaalliutillu tiguneqartut amerleriarnertisa nassataannik allannngortinneqarneranut ataneqartillugu isiginiarneqassaaq.

